

20230911709

Në pajtim me nenin 17, paragrafi 1, pika 8-a të Ligjit të Mbrojtjes (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë numër 42/2001, 5/2003, 58/2006, 110/2008, 51/11, 151/11, 215/15 dhe Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut numër 42/20), Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 26 prill 2023, miratoi

PLAN AFATGJATË PËR ZHVILLIMIN E AFTËSIVE MBROJTËSE 2023-2032

HYRJE

Pas tri dekadash pavarësie të mbushura me punë të përkushtuar në zbatimin e reformave në sektorin e mbrojtjes dhe në forcimin e kapaciteteve dhe të aftësive mbrojtëse, më 27 mars 2020, Republika e Maqedonisë së Veriut e përmbushi prioritetin e saj afatgjatë të politikës së jashtme – anëtarësimin në Aleancën e Atlantikut të Veriut (në tekstin e mëtejme: NATO). Anëtarësimi në familjen e NATO-s paraqet moment historik dhe pikë kthese kur është fjala për konceptin e mbrojtjes së Republikës së Maqedonisë së Veriut, e cila me sistemin e sigurisë kolektive mori garanci të besueshme të sigurisë në mjedisin e sigurisë moderne jashtëzakonisht komplekse, dinamike dhe të paparashikueshme.

Një nga imperativët themelorë të Republikës së Maqedonisë së Veriut në përpjekjet për zhvillim të vazhdueshëm, gjithëpërfshirës dhe të qëndrueshëm është ekzistenca, mirëmbajtja dhe fuqizimi i sistemit nacional të mbrojtjes dhe të sigurisë, i cili mundëson përparim në të gjitha sferat e jetës shoqërore. Në të njëjtën kohë, i udhëhequr nga qëllimi i përgjithshëm për zhvillimin e vazhdueshëm të aftësive dhe kapaciteteve mbrojtëse për përmbushjen e misionëve strategjike të mbrojtjes, iu qas përditësimit të Planit Afatgjatë për Zhvillimin e Aftësive Mbrojtëse (në tekstin e mëtejme: PAZHAM), me qëllim të shqyrtimit dhe konfirmimit të qëllimeve, aftësive dhe kapaciteteve të përcaktuara. Në mënyrë plotësuese, nëpërmjet përditësimit të PAZHAM-së, iu qaset shqyrtimit përkatës të shfrytëzimit të kapaciteteve (njerëzore, materiale dhe financiare) në drejtim të arritjes së efektivitetit, efikasitetit dhe ekonomizimit maksimal në punën dhe arritjen e qëllimeve të përcaktuara.

Me anëtarësimin në NATO, Republika e Maqedonisë së Veriut iu bashkëngjiti procesit të planifikimit të mbrojtjes, si proces kryesor në zhvillimin e kapaciteteve mbrojtëse të Aleancës. Integrimi në këtë proces nënkupton përmbushjen eksplicite të detyrimeve të marra si anëtare e plotfuqishme duke përmbushur parimet e ndarjes së drejtë dhe të barabartë të barrës (Fair Burden Share) dhe sfidës së arsyeshme (Reasonable Challenge).

Suksesi i transformimit të Ministrisë së Mbrojtjes (në tekstin e mëtejme: Ministria) dhe Armatës së Republikës së Maqedonisë së Veriut (në tekstin e mëtejme: Armata), ndër të tjera, varet nga lidhja e PAZHAM-it me prioritetet kryesore të mbrojtjes dhe nga sinkronizimi me programet e sistemit për planifikim, programim, buxhetim dhe ekzekutim (në tekstin e mëtejme: PPBE). Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut (në tekstin e mëtejme: Qeveria) do të sigurojë kushte adekuate për të mbështetur zbatimin e PAZHAM-it, proceset e modernizimit dhe pajisjes së Armatës, dhe në këtë mënyrë, me menaxhimin e duhur të burimeve njerëzore, materiale dhe financiare, rezultatet më të mira do të arrihen në zhvillimin e mëtejshëm të mbrojtjes.

Nisur nga fakti se proceset e reformës mund të kryhen vetëm nëpërmjet financimit të qëndrueshëm të mbrojtjes, Qeveria mbetet e vendosur të rrisë gradualisht buxhetin e mbrojtjes me 0.2 pikë përqindje në nivel vjetor. Qëllimi është që buxheti i mbrojtjes të arrijë në 2% të BPV-së deri në vitin 2024, gjë që është në përputhje me vendimet e Samitit të NATO-s në Uells. Synimi nacional është të mbajë buxhet të qëndrueshëm të mbrojtjes prej të paktën 2% të BPV-së pas vitit 2024.

- Gjatë përditësimit të PAZHAM-së 2023-2032, u morën pikënisjet e mëposhtme:
- Ligji i Mbrojtjes i Republikës së Maqedonisë së Veriut;
 - Strategjia e mbrojtjes e vitit 2020;
 - Pasqyra Strategjike e Mbrojtjes 2018;
 - Plani Afatgjatë për Zhvillimin e Aftësive Mbrojtëse 2019-2028;
 - Plani Afatmesëm për Zhvillimin 2020-2023;
 - Udhëzimet e programimit 2023-2026;
 - Analiza e aftësive nga Komiteti i NATO-s për Politikën dhe Planifikimin e Mbrojtjes (NATO Defence Planning Capability Review) 2019/2020;
 - Corrigendum Bi-SC Capability Codes and Capability Statements nga 29.07.2020;
 - Identifikimi i mësimave nga transformimet e mëparshme në mbrojtjen dhe Armatën e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe pjesëmarrja në operacionet ndërkombëtare;
 - NATO 2030 - Agjenda transatlantike për të ardhmen dhe dokumentet e tjera strategjike;
 - Koncepti i parandalimit dhe mbrojtjes së NATO-s;
 - NWCC (NATO Warfighting Capstone Concept) – Koncepti themelor i luftimit në NATO;
 - Pakoja e qëllimeve të aftësive të NATO-s 2021 për Republikën e Maqedonisë së Veriut.

MJEDISI STRATEGJIK I SIGURISË

Mjedisi strategjik i sigurisë karakterizohet nga konkurrenca intensive gjeopolitike dhe rivalitetet e fuqive të mëdha globale, ku Federata Ruse paraqet kërcënimin më të drejtpërdrejtë për sigurinë pas sigurisë europiane. Pas arritjes së anëtarësimit të plotë në NATO, kërcënimet dhe rreziqet e sigurisë për Republikën e Maqedonisë së Veriut i ndjekin ato të Aleancës, ku përveç kërcënimeve konvencionale dhe transnacionale¹, kërcënimet asimetrike, hibride, si dhe ato sajber, vazhdojnë të paraqesin sfidë të shtuar të sigurisë.

Shtetet e Europës Juglindore përballen me të njëjtat kërcënime ndaj paqes dhe sigurisë si shtetet e tjera në Europë. Turbulencat dhe kërcënimet e përhapjes së mundshme në rajonet fqinje ndikojnë në situatën e përgjithshme politike, të sigurisë dhe socio-ekonomike.

Mjedisi i drejtpërdrejtë i sigurisë në Republikën e Maqedonisë së Veriut është i ndikuar fuqishëm nga proceset globale dhe situatat dhe marrëdhëniet komplekse specifike të Gadishullit Ballkanik, gjë që ka ndikim të drejtpërdrejtë në mjedisin e përgjithshëm të sigurisë në vend.

Siguria e Republikës së Maqedonisë së Veriut mund të kërcënohet drejtpërdrejt dhe tërthorazi nga prishja e stabilitetit dhe konfliktet që ndodhin në mjedisin e afërt, sfidat dhe luftërat e sigurisë rajonale dhe globale.

Si rezultat i anëtarësimit në NATO dhe zhvillimit të vazhdueshëm të sistemit nacional të mbrojtjes, kërcënimi i drejtpërdrejtë ushtarak për Republikën e Maqedonisë së Veriut është pak e besueshme. Duke marrë parasysh zhvillimet aktuale gjeopolitike dhe sfidat e sigurisë, rajoni po kthehet sërish në zonë të rritjes së interesit dhe veprimit të aktorëve ndërkombëtarë, qëllimi kryesor i të cilëve është prishja e stabilitetit rajonal, minimi i proceseve demokratike dhe ngadalësimi ose ndalimi i integriteteve euroatlantike.

Terrorizmi mbetet një nga kërcënimet më të menjëhershme asimetrike dhe më të rëndësishme për sigurinë nacionale. Aktorët joshtetërorë (ekstremistët, grupet dhe organizatat radikale, luftëtarët e huaj dhe personat e kthyer, si dhe grupet dhe individët e shtyrë nga ekstremizmi dhe radikalizmi nacional, politik ose fetar) gjithashtu paraqesin kërcënim dhe shfaqen si faktor potencial destabilizues.

Shpejtësia, vëllimi dhe intensiteti i kërcënimeve hibride është rritur vitet e fundit. Nëpërmjet aplikimit të sinkronizuar të spektrit të gjerë kërcënimesh hibride dhe veprimesh destruktive, aktorët shtetërorë dhe joshtetërorë synojnë të minojnë sovranitetin dhe kohezionin e vendit për vizionin dhe vendimet strategjike politike.

¹ Terrorizëm, pandemi, ndryshime klimatike dhe mërgatë.

Republika e Maqedonisë së Veriut po ballafaqohet me intensifikimin e veprimit të zbulimit dhe propagandës së shërbimeve të huaja të zbulimit, të cilat përveç veprimeve të zbulimit, veprojnë edhe nëpërmjet vendosjes së dezinformatave të krijuara qëllimisht dhe propagandës që kanë për qëllim kompromentimin e zhvillimit demokratik të shtetit. Duke vepruar kështu, përpigën të ndikojnë në formimin e mendimit publik në vend dhe në publikun ndërkombëtar, me qëllim të realizimit të interesave strategjike politike të vendeve të tyre.

Rreziku i ndikimit të huaj keqdashës dhe kërcënimeve të sigurisë është veçanërisht i mundshëm nëpërmjet teknologjive dhe komunikimeve të reja të informacionit, të cilat mund të kenë qëllim të dyfishtë dhe të paraqesin kërcënim për sigurinë dhe mbrojtjen e vendit dhe të Aleancës. Përparimi i madh në teknologjinë e informacionit dhe procesi intensiv i digjitalizimit të shoqërisë do të kërkojë aktivitete shtesë në fushën sajber dhe shkelje të sigurisë nëpërmjet spiunazhit sajber, sulmeve ndaj infrastrukturës kritike të informacionit, krimin sajber, si dhe përhapjes së dezinformatave dhe lajmeve të rreme nëpërmjet rrjeteve sociale dhe mediave të internetit.

Mjedisi i sigurisë globale në të ardhmen do të kushtëzohet kryesisht nga ndryshimet klimatike, katastrofat natyrore dhe njerëzore, si dhe nga trendet demografike në vendet e rajonit dhe më gjerë. Burimet e kufizuara natyrore dhe ndotja ka të ngjarë të përshpejtojnë mungesën e burimeve, si dhe qasjen në ushqim dhe ujë të pijshëm. Sa më sipër do të jetë një nga problemet më të rëndësishme në të ardhmen e afërt dhe do të paraqet rrezik sigurie në planin afatgjatë, i cili mund të ndikojë indirekt në sistemin e mbrojtjes.

Pasojat e krizës së shkaktuar nga pandemia e virusit COVID-19 kanë treguar ndikimin e madh dhe dramatik të krizave globale shëndetësore në sigurinë dhe stabilitetin e vendit.

Mjedisi i sigurisë së Republikës mund të rrezikohet nga kërcënimet dhe rreziqet e natyrës financiare dhe ekonomike, krizat energjetike dhe prishja e sistemit global të furnizimit që mund të rezultojë në prishjen e paqes sociale. Varësia e madhe nga importet e të gjitha llojeve të energjensave, mungesa e diversifikimit në furnizim dhe përdorimi më i theksuar i energjisë nga disa aktorë ndërkombëtarë si mjet për të projektuar ndikimin dhe realizimin e interesave, paraqesin sfidë serioze të sigurisë.

Edhe pse dallimet e karakterit nacional, etno-fetar dhe kulturologjik dhe qëllimet dhe interesat kontradiktore të Ballkanit mund të jenë sfidë për sigurinë e rajonit, fokusimi i shteteve të rajonit në integrimin në Bashkimin Europian, përmirësimi i sigurisë rajonale, stabilitetit dhe rritjes ekonomike, i kombinuar me bashkëpunimin e intensifikuar në sferën e mbrojtjes pritet të kontribuojë në përmirësimin e marrëdhënieve të ndërsjella dhe të ndërtimit të besimit, si dhe në krijimin e klimës pozitive të sigurisë në afat të gjatë. Kjo duhet të kontribuojë kryesisht në zbutjen e situatës së sigurisë dhe stabilitetit të rajonit.

POLITIKA E MBROJTJES

Bazat e politikës së mbrojtjes

Qëllimi strategjik i politikës së mbrojtjes është realizimi dhe mbrojtja e interesave nacionale që dalin nga Kushtetuta e Republikës së Maqedonisë së Veriut (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), dokumentet konceptuale dhe strategjike për siguri dhe mbrojtje. Vlerat e përbashkëta të Aleancës për mbrojtjen kolektive, menaxhimin e krizave dhe sigurinë bashkëpunuese ndahen edhe nëpërmjet interesave nacionale.

Politika e mbrojtjes e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka për qëllim plotësisht realizimin e interesave themelore të mbrojtjes nacionale: mbrojtjen e pavarësisë, integritetit territorial dhe paprekshmërinë e kufijve të njohur ndërkombëtarisht të shtetit, kontributin në vendosjen e paqes, sigurisë dhe stabilitetit në rajon, në Europë dhe në botë, si dhe mbështetjen e institucioneve civile në situata dhe kushte të ndryshme krize, të jashtëzakonshme dhe ushtarake.

Me anëtarësimin e plotë në NATO, Republika e Maqedonisë së Veriut arriti një nga qëllimet më të rëndësishme strategjike, si në aspektin e mbrojtjes ashtu edhe në atë të politikës së jashtme. Në të njëjtën kohë, është bërë përparim i madh në rrugën drejt anëtarësimit në BE dhe në pritje të fillimit të negociatave të aderimit, do të vazhdojmë të japim kontribut të veçantë drejt harmonizimit me kapitullin 31 të Politikës së Sigurisë së Jashtme dhe Mbrojtjes të BE-së. Zhvillimi dhe avancimi i marrëdhënieve të mira fqinjësore dhe bashkëpunimi rajonal mbesin gjithashtu qëllime strategjike dhe afatgjata të politikës së mbrojtjes së Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Ministria dhe Armata do të mbeten fuqimisht të përkushtuara për modernizimin e sistemit të mbrojtjes dhe do të vazhdojnë të bëjnë përpjekje të vazhdueshme për avancimin e aftësive dhe kapaciteteve të mbrojtjes. Nëpërmjet zbatimit të postulateve themelore nga dokumentet strategjike të miratuara, do të vazhdojmë të ruajmë dhe forcojmë sistemin nacional të mbrojtjes dhe sigurisë.

Me anëtarësimin në NATO, Republika e Maqedonisë së Veriut kaloi nga sistemi i mbrojtjes individuale në sistem të mbrojtjes kolektive. Ai paraqet përfitimin më të dukshëm të anëtarësimit në NATO dhe do të kontribuojë në sigurinë dhe stabilitetin afatgjatë të vendit. Si aleat i ndërgjegjshëm dhe i përgjegjshëm do t'i zhvillojmë kapacitetet dhe aftësitë ushtarake të parashikuara për të kontribuar në sistemin kolektiv të sigurisë, duke mos lënë pas dore aftësitë ushtarake për nevojat nacionale. Për këtë qëllim, në kuadër të mundësive reale ekonomike, do të punojmë me përkushtim maksimal për të ndërtuar njësitë e lëvizshme, të qëndrueshme dhe të pajisura në mënyrë adekuate, të aftë për të mbrojtur pavarësinë dhe sovranitetin territorial të Republikës së Maqedonisë së Veriut në mënyrë të pavarur dhe në bashkëpunim me aleatët. Ata gjithashtu do të kontribuojnë në mbrojtjen e aleatëve, do të marrin pjesë në operacionet dhe misionet ndërkombëtare dhe do të ofrojnë mbështetje për institucionet civile në përballjen e llojeve të ndryshme të sfidave, rreziqeve dhe kërcënimeve të natyrës joushtarake.

Duke iu bashkuar procesit të planifikimit të mbrojtjes së NATO-s, Republika e Maqedonisë së Veriut ndërmori obligimin për zhvillimin e aftësive dhe kapaciteteve konkrete të domosdoshme për të përmbushur tre detyrat kryesore të NATO-s: mbrojtjen kolektive, menaxhimin e krizave dhe sigurinë bashkëpunuese.

Qeveria mbetet e angazhuar për rritjen graduale të shpenzimeve të mbrojtjes me 0.2% pikë përqindje nga BPV-ja në nivel vjetor. Qëllimi është të sigurohet buxheti i mbrojtjes prej 2% të BPV-së deri në vitin 2024, nga të cilat të paktën 20% do të ndahen për pajisjen dhe modernizimin e forcave të armatosura. Kjo strukturë e buxhetimit të qëndrueshëm dhe mbajtjes së shpenzimeve të mbrojtjes në të paktën 2% të BPV-së pas vitit 2024 do të mundësojë zhvillimin e aftësive mbrojtëse, përkatësisht transformimin dhe modernizimin e forcave të armatosura në afat të gjatë kohor.

Qëllimet afatgjata për zhvillimin e aftësive dhe të kapaciteteve mbrojtëse

Misionet e vendosura të mbrojtjes dhe qëllimet zhvillimore të përcaktuara në serinë e dokumenteve strategjike, përkatësisht në Strategjinë e Mbrojtjes, Pasqyrën Strategjike të Mbrojtjes 2018 (në tekstin e mëtejshëm: PSM 2018) dhe PAZHAM 2019-2028 paraqesin bazën për zhvillimin e aftësive dhe kapaciteteve mbrojtëse.

Në drejtim të mbështetjes së sigurisë nacionale, sistemi mbrojtës i Republikës së Maqedonisë së Veriut duhet të jetë vazhdimisht i gatshëm për të kryer misionet e mëposhtme të mbrojtjes:

1. Mbrojtja e pavarësisë dhe integritetit territorial të Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe aleatëve të NATO-s,
2. Forcimi i sigurisë dhe stabilitetit rajonal dhe global duke marrë pjesë në operacionet dhe misionet ndërkombëtare, dhe

3. Mbështetja e autoriteteve civile dhe qytetarëve.

Për të arritur nivelin e ambicieve nga dokumentet strategjike, Ministria zhvilloi dhe përcaktoi qëllime afatgjata komplementare për zhvillimin e aftësive dhe kapaciteteve mbrojtëse për periudhën e ardhshme, të ndara në tri grupe, të cilat kryesisht synojnë:

Riorganizimin dhe harmonizimin:

- Vazhdimi i riorganizimit të Ministrisë dhe Shtatmadhorisë së Armatës (në tekstin e mëtejshëm: Shtatmadhoria) për shkak të avancimit të ndërveprimit të ndërsjellë horizontal dhe kohezionit funksional, me qëllim të avancimit të efikasitetit dhe efektivitetit të menaxhimit, udhëheqjes dhe koordinimit;

- Harmonizimi i prioritetëve të planifikimit nacional të mbrojtjes me prioritetet e planifikimit të mbrojtjes së NATO-s, në mënyrë që të përmbushen qëllimet e kërkuara të aftësive të NATO-s;

- Avancimi i sistemit të menaxhimit personal dhe menaxhimit të talentit që do të mundësojë tërheqjen, përzgjedhjen, rekrutimin, mbajtjen dhe angazhimin e personelit me cilësi të lartë, të kualifikuar dhe të motivuar me kompetenca të përshtatshme profesionale dhe të punës në mbrojtje dhe Armatë;

- Ndërtimi i sistemit modern për arsim dhe trajnim për personalin e mbrojtjes dhe Armatës bazuar në kompetencat, nevojat e identifikuar dhe integritetin e forcuar;

Modernizimin:

- Mbajtja e strukturës fleksibile, financiarisht të përballueshme dhe të qëndrueshme të Armatës - Forcat e Armatosura të Ardhshme 2028;

- Modernizimi dhe pajisja e Ministrisë dhe e Armatës në pajtim me prioritetet e përcaktuara dhe burimet në dispozicion (personali, pajisja, financat);

- Rivitalizimi dhe konsolidimi funksional i lokacioneve optimale të komplekseve, objekteve, instalimeve dhe infrastrukturës mbrojtëse dhe transformimi drejt mbrojtjes së gjelbër;

- Avancimi i planifikimit dhe realizimit logjistik në të gjitha nivelet;

- Përmirësimi i sistemit informativ të komunikimit (në tekstin e mëtejshëm: SIK) për të mbështetur menaxhimin, udhëheqjen dhe kontrollimin në mbrojtje dhe zhvillimin e aftësive të sajber mbrojtjes.

Kontributin:

- Integrimi në strukturën politike dhe ushtarake të NATO-s;

- Ndërveprueshmëria në pajtim me standardet e NATO-s dhe pjesëmarrja në mbrojtjen kolektive, menaxhimin e krizave dhe sigurinë bashkëpunuese;

- Sigurimi i elementit nacional për të mbështetur Armatën në operacionet jashtë vendit;

- Sigurimi dhe mbështetja e forcave të NATO-s në rolin e vendit pritës;

- Integrimi i mbrojtjes ajrore nacionale në sistemin e mbrojtjes ajrore të Aleancës.

- Kontributi në Politikën e Përbashkët të Sigurisë dhe Mbrojtjes (në tekstin e mëtejshëm: PPSM) të BE-së;

- Arritja dhe mbajtja e ndarjes buxhetore efikase, efektive dhe të balancuar në përputhje me Angazhimet e Investimit në Mbrojtje, të kontraktuar në Samitin e NATO-s në Uells të vitit 2014.

Aftësitë mbrojtëse

Në periudhën e ardhshme, riorganizimi dhe harmonizimi do të kombinohen me modernizimin dhe kontributin nacional në NATO dhe angazhimet globale për ruajtjen e paqes dhe sigurisë ndërkombëtare. Të gjitha aktivitetet në kontekst të theksuarës paraprakisht, disa prej të cilave kanë filluar me implementim, do të synojnë në mënyrë të duhur arritjen në kohë dhe të plotë të qëllimeve të aftësive të përcaktuara në pakon e NATO-s për qëllimet e aftësive 2021 për Republikën e Maqedonisë së Veriut. Me këtë rast duhet theksuar se në periudhën e ardhshme në nivel aleat, tashmë kanë filluar proceset e riorganizimit dhe përmbushjes së perceptimeve të

përcaktuara në NATO 2030, si dhe zbatimi i Konceptit Themelor i Luftimint të NATO-s (NWCC), që nënkupton edhe shqyrtimin dhe zbatimin e duhur në fushën e mbrojtjes dhe armatës.

Duke marrë parasysh të theksuarën paraprakisht, në periudhën nga viti 2023 deri në vitin 2032 do të fokusohemi në arritjen dhe përmbushjen e grupeve të mëposhtme të aftësive:

Aftësitë për të zhvilluar, gjeneruar dhe përgatitur forcën ushtarake.

Me zhvillimin e këtyre aftësive do të vendoset sistemi brenda Ministrisë dhe Armatës që do të përcaktojë aftësitë e nevojshme me afat kohor për përmbushjen e tyre dhe interval kohor të përdorimit. Pas përcaktimit të aftësive të nevojshme, do të fillojë formimi, plotësimi, trajnimi dhe vlerësimi i gatishmërisë së forcës së përcaktuar ushtarake. Gjenerimi i forcës ushtarake do të rezultojë nga formacionet luftarake tashmë të përcaktuara të Armatës, por edhe nga kapacitetet civile të Ministrisë, si dhe të institucioneve e ngjashme në fushën e mbrojtjes.

Aftësitë e mirëmbajtjes së forcave ushtarake (personali, pajisjet dhe infrastruktura)

Nëpërmjet zhvillimit të këtyre aftësive do të ndërtohet kapaciteti në Ministri dhe Shtatmadhori që do të synojë plotësimin e nevojave që dalin për mirëmbajtjen e forcës luftarake, ndërsa funksionet do të integrohen mes tyre në pajtim me kompetencat.

Aftësitë për shqyrtimin strategjik, vendimmarrjen, udhëheqjen dhe zbatimin e vendimeve

Zhvillimi i këtyre aftësive do të mundësojë ndërveprimin e proceseve të përgjithshme aleate, të mbrojtjes dhe të shtatmadhorisë nëpërmjet të cilave do të përcaktohet dhe drejtohet lëvizja zhvillimore e mbrojtjes së përgjithshme. Parimet e përcaktuara për integrimin plotësisht funksional të të gjithë administratës shtetërore (Whole of Government Approach), por edhe e gjithë shoqërisë (Whole of Society), do të kërkojnë riorganizim të duhur të vendit dhe rolit të mbrojtjes.

Aftësitë për të vendosur dhe mirëmbajtur kapacitetet e vendosura

Ndarja është rezultat i nevojës për kontributin e Republikës së Maqedonisë së Veriut si anëtare e plotfuqishme e NATO-s, por edhe si pjesë e vendeve që ndikojnë drejtpërdrejt në ndërtimin e paqes rajonale dhe botërore. Nga ana tjetër, mirëmbajtja e kapaciteteve të ndara është përgjegjësi nacionale, që nënkupton ndërtimin dhe mirëmbajtjen e sistemit mbështetës fleksibil dhe gjithëpërfshirës që do të mundësojë përmbushjen me sukses të qëllimeve të përcaktuara.

Aftësitë për rezistencë civile nacionale dhe stabilizim dhe rindërtim

Këto aftësi paraqesin pjesë të kapaciteteve joushtarake, ku bëhet integrimi përkatës i kapaciteteve nacionale nën të njëjtën ombrellë. Ato janë të drejtuara dyfish, si pjesëmarrja e brendshme – nacionale dhe e jashtme – në operacionet dhe misionet ndërkombëtare. Sukses i në përcaktimin, projektimin, plotësimin, ndërtimin, ushtrimin dhe mirëmbajtjen e tyre do të jetë faktor thelbësor për funksionalitetin e tyre të plotë dhe përmbushjen e qëllimit të tyre.

RIORGANIZIMI I MINISTRISË SË MBROJTJES

Ministria e Mbrojtjes paraqet institucion amë e cila së bashku me qytetarët, organet e pushtetit shtetëror dhe forcat e armatosura kujdeset për organizimin dhe zbatimin e sistemit të mbrojtjes. Në pajtim me qasjen aktuale për përfshirjen e gjithë Qeverisë dhe mbarë shoqërisë në mbrojtje, Ministria kujdeset edhe për funksionimin e gjithë sistemit të mbrojtjes. Pikërisht për këtë në mënyrë përkatëse organizimi strukturor dhe funksional i mbrojtjes, i plotësuar me kuadro të larta profesionale, menaxhimi i proceseve ekzistuesve dhe fillimi i proceseve të reja, mundësojnë realizimin e plotë të mbrojtjes si parakusht për zhvillim të qëndrueshëm shoqëror.

Detyrimet për sigurinë, stabilitetin dhe zhvillimin e mbrojtjes janë asociative edhe me anëtarësimin në organizata ndërkombëtare. Pritshmëria që anëtarësimi i plotë në NATO do të rrisë vëllimin e punës u tregua i saktë. Dinamika e proceseve është rritur disa herë, dhe vëllimi i informacionit që është hapur ka imponuar nevojën për të përforcuar përkushtimin organizativ dhe potencialin njerëzor.

Në mënyrë plotësuese, sistemi i mbrojtjes ka nevojë edhe për avancime dhe përmirësime të duhur sipas rrjedhave të zhvillimit nacional, si dhe atyre që kryhen dhe avancohen në Aleancë. Për të arritur harmonizimin e vërtetë të përpjekjeve nacionale dhe aleate për mirëmbajtje të sistemit të qëndrueshëm të mbrojtjes, vëmendje e veçantë do t'i kushtohet harmonizimit të dokumenteve dhe proceseve strategjike nacionale në ndërtimin e aftësive dhe kapaciteteve të përshtatshme në të gjithë sistemin PPBI. Zgjidhjet dhe vendimet do të synojnë ndërtimin dhe ruajtjen e qëllimeve nacionale për qëndrueshmërinë shoqërore, mbrojtjen kibernetike, ndikimin e zhvillimit të teknologjisë dhe efektet e ndryshimeve klimatike.

Për arsyet e mësipërme, lindi nevoja për vazhdimin e proceseve tashmë të nisura për riorganizimin strukturor të Ministrisë, si dhe për nxitjen e ndërveprimit horizontal dhe kohezionit funksional dhe koordinimit ndërmjet Ministrisë dhe Shtabit të Përgjithshëm. Qëllimi kryesor është pozicionimi i kapaciteteve institucionale në drejtim të përmbushjes së kompetencave dhe funksioneve, përmbushjes së detyrimeve që rrjedhin nga anëtarësimi në NATO, dhe njëkohësisht arritja e ekonomizimit të burimeve dhe proceseve që zhvillohen në nivel të mbrojtjes.

Duke marrë parasysh elementet dhe vëzhgimet e ekspozuara, në periudhën prej viteve 2023-2032 janë përcaktuar këto prioritetet:

1. Mbështetje dhe udhëzime për arritjen në kohë dhe të plotë të qëllimeve të aftësisë të përcaktuara në Paketën e Qëllimeve të Aftësive të NATO-s 2021;

2. Avancimi i proceseve administrative dhe menaxhuese nëpërmjet ndërveprimit dhe riorganizimit funksional;

3. Zbatimi i 7-të i kërkesave themelore të NATO-s për qëndrueshmërinë² duke vendosur dhe mbështetur objektivat nacionale për qëndrueshmëri;

4. Krijta e ndërveprimit horizontal, kohezionit funksional dhe koordinimi i ndërsjellë ndërmjet njësisë të ndryshme organizative në Ministri dhe Shtabin e Përgjithshëm;

5. Harmonizimi i prioritetëve të planifikimit të mbrojtjes nacionale me prioritetet e planifikimit të mbrojtjes së NATO-s, në mënyrë që të përmbushen qëllimet e kërkuara të aftësive të NATO-s;

6. Krijimi i përmirësimeve infrastrukturore të hapësirave të punës në Ministri;

Përmbushja e këtyre prioritetëve do të vijojë nëpërmjet realizimit të qëllimeve në vijim:

Riorganizimi Strukturor i Ministrisë së Mbrojtjes

Mënyra e vendosjes dhe ndërveprimit të brendshëm të pjesëve përbërëse (strukturës organizative) të Ministrisë ka ndikim të madh në mënyrën e krijimit, miratimit dhe qëndrueshmërisë së vendimeve në proceset e punës. Zbatimi i analizave periodike të proceseve të punës do të japë pasqyrë reale dhe të plotë të gatishmërisë së institucionit për të arritur suksesin e punës.

Në përputhje me nevojën për ndërtimin dhe mbajtjen e strukture organizative efikase dhe efektive në Ministri, në periudhën e kaluar është kryer zvogëlim i gjendjes numerike dhe është arritur qëllimi i vendosur deri në 700 punëtorë.

Ministria në periudhën nga viti 2023 deri në vitin 2032, do të mbajë gjendjen me numrin e arritur të të punësuarve.

Riorganizimi strukturor i Ministrisë do të harmonizohet me proceset ekzistuese të riorganizimit të organeve të administratës shtetërore në nivel nacional. Nëpërmjet riorganizimit do të mundësohet koordinim dhe bashkëpunim më i madh dhe më i fortë në nivelin e mesëm, do të thjeshtësohet funksionimi dhe do të përmirësohet mundësia e kryerjes më efikase dhe efektive të realizimit të detyrave.

² Menaxhimi i pandërprerë i shtetit, furnizimi me energji elektrike, lëvizjet masive, qëndrueshmëria e burimeve ushqimore dhe ujore, viktima masive, qëndrueshmëria e sistemeve të komunikimit civil dhe qëndrueshmëria e transportit civil.

Gjatë definimit të strukturës së Ministrisë, sistemi i niveleve paraqet model mbi të cilin organizohen njësitë organizative dhe proceset e mbrojtjes.

Nëpërmjet këtij sistemi definohehen dhe rregullohen nivelet e krijimit, shqyrtimit dhe miratimit, dmth lejimi. Prandaj, si nivel më i lartë i vendosjes përcaktohet niveli i parë i cili është prezantuar nga Ministri i Mbrojtjes, Zëvendësministri i Mbrojtjes dhe Sekretari Shtetëror si trup menaxhues politik më i lartë. Si nivel i dytë, definohehen këshilltarët shtetërorë që paraqesin kornizë dhe forca kryesore lëvizëse për menaxhimin e proceseve të punës në Ministri dhe janë bartës të përgatitjes dhe harmonizimit (koordinimit) ndërmjet njësitë të ndryshme organizative të Ministrisë. Dhe niveli i tretë përfaqësojnë sektorët, seksionet e pavarura dhe njësitë e tjera organizative që janë bartës të proceseve të punës dhe prodhues të akteve rrjedhëse dhe zhvillimore të Ministrisë.

Transformimi procesor i sistemit të mbrojtjes

Anëtarësimi i plotë në NATO imponoi nevojën për transformimin e sistemit dhe proceseve të mbrojtjes.

Mbrojtja do të bëhet udhërrëfyes organizativ i proceseve nacionale që janë në mbështetje të dinamikës dhe lëvizjes gjithëpërfshirëse aleate.

Nga ana tjetër, korniza dhe praktika e vendosur normative në të gjithë sistemin e mbrojtjes, do të shqyrtohet nga këndvështrimi i anëtarësimit tonë si aleat. Me ç'rast, vetëm me definim përkatës, të qartë dhe të saktë të kornizës organizative dhe funksionale do të arrihet sinkronizimi i nevojshëm i të gjithë pjesëve përfshirëse.

Një nga fushat më të rëndësishme që do t'i kushtohet vëmendje e duhur është sistemi i qëndrueshmërisë.

Ky sistem përfaqëson përgjegjësi nacionale dhe në pajtim me parametrat e vendosur aleate me anë të 7-të kërkesave bazë të NATO-s për rezistencë në periudhën në vijim do të definohet, vendoset dhe integrohet në mënyrë adekuate në të gjithë infrastrukturën e mbrojtjes.

Si segment i veçantë që në periudhën në vijim kërkon vëmendje të veçantë për përmirësimin normativ dhe procesor dhe ndërveprimin aktiv në korniza të Aleancës, do të jetë edhe përmirësimi i sistemit për menaxhimin e krizave.

Tërësia e organizimit dhe funksionimit të mbrojtjes do të rezultojë në sistem të qëndrueshëm konzistent që do të integrojë të gjitha subjektet në një tërësi të përbashkët për realizimin dhe mbrojtjen e qëllimeve dhe interesave nacionale.

Avancimi i komunikimeve strategjike

Në përputhje me konceptin e NATO-s për komunikimet strategjike, si aleat, në përputhje me kërkesat e NATO-s, në periudhën e ardhshme do të krijojmë kushte për zbatimin e kapaciteteve të reja për informim, zhvillimin e vazhdueshëm të transparencës dhe uljen e ndikimit të dezinformatave si element destruktiv në çdo shoqëri bashkëkohore.

Për këtë qëllim, me formimin e strukturës së përshtatshme në kuadër të Ministrisë, në Sektorin për Komunikime Strategjike do të kryhet proces i plotë në sigurimin e informacionit të nevojshëm, përkatësisht analizë dhe monitorim i mjedisit informativ, si dhe planifikimin dhe zbatimin e aktiviteteve në mbrojtje dhe operacionet në fushën e marrëdhënieve me publikun, si dhe krijimi i produkteve që do të menaxhojnë me sukses me dezinformata që mund të kenë ndikim negativ ndaj realizimit të misionit dhe detyrave.

Në këtë drejtim, në periudhën e ardhshme, paralelisht me procesin e zbatimit të strukturës së re të Ministrisë, do të punojmë në krijimin dhe funksionalizimin e sistemit për komunikime strategjike në Ministri, duke ndërtuar njëkohësisht kapacitete të brendshme për zbatimin e lajmeve të rrejshme dhe dezinformatave.

TRANSFORMIMI DHE RIORGANIZIMI I ARMATËS

Struktura e ardhshme dhe aftësitë ushtarake të Armatës

Armata e mbron integritetin territorial dhe pavarësinë e shtetit sipas nenit 122 të Kushtetutës.

Kjo organizohet, përgatitet dhe stërvitet për luftë të armatosur dhe luftarake dhe veprime të tjera për realizimin e funksionit të tij kushtetues për mbrojtjen e shtetit sipas nenit.

23 të Ligjit të Mbrojtjes.

Armata ka përbërje të përhershme dhe rezervë.

Dokumentet strategjike të mbrojtjes dhe sigurisë i definojnë misionet e mbrojtjes.

Armata duhet të përmbushë këto objektivat ushtarake:

- parandalimi dhe mbrojtja nga agresioni i armatosur dhe mbrojtja e integritetit territorial dhe pavarësisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut;

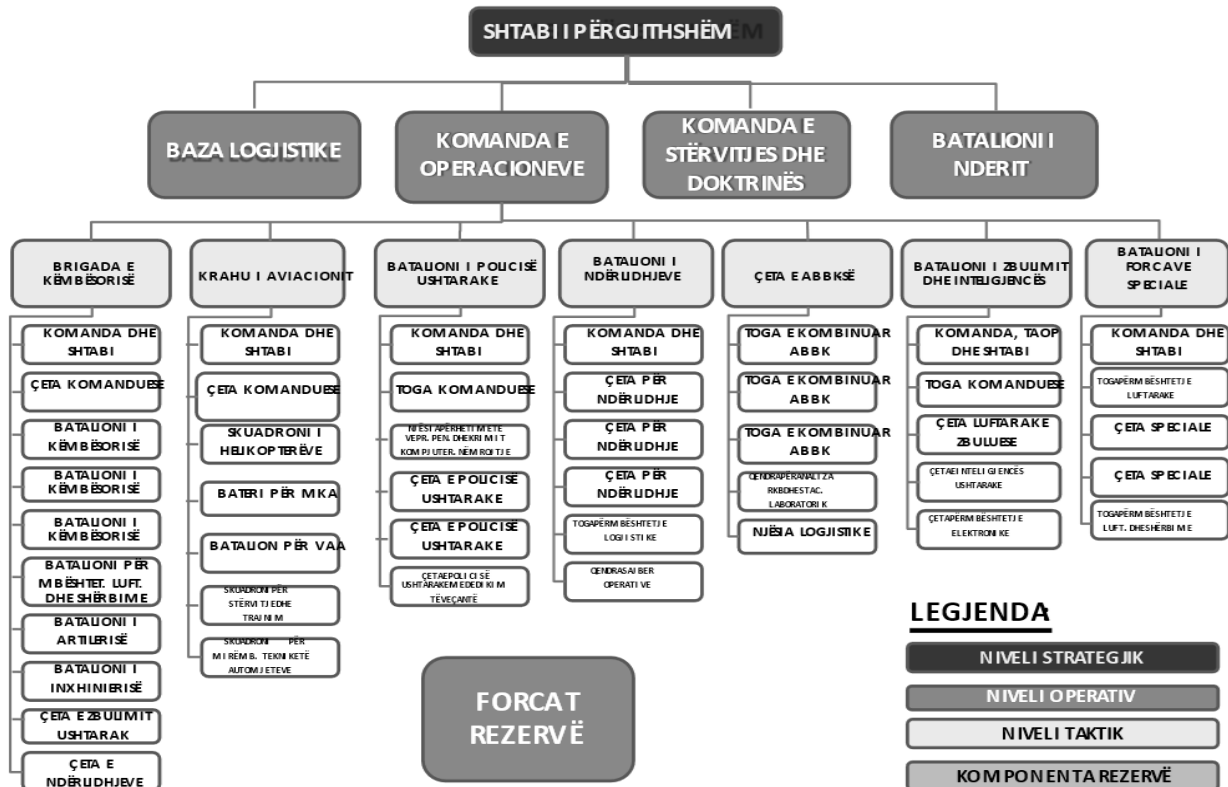
- pjesëmarrja në operacione në kuadër të mbrojtjes kolektive të NATO-s, menaxhimit të krizave dhe sigurisë kooperative, dhe

- angazhimi i kapaciteteve dhe aftësive ushtarake për të mbështetur komponentët e tjerë të sistemit të mbrojtjes në mbështetje të autoriteteve civile dhe qytetarëve.

Organizimi dhe struktura e forcave të ardhshme të armatosura

Struktura e Forcave të Ardhshme të Armatosura 2028 është definuar në bazë të nevojave nacionale dhe paketës së Objektivave të Kapacitetit të NATO-s 2021, e vendosur në tre nivele: strategjike, operative dhe taktike, me gjendje numerike jo më shumë se 7100 pjesëtarë.

Gjatë gjithë procesit të transformimit do të ndërmerren një sërë masash dhe aktiviteteve për përmbushjen e synimeve të përgjithshme dhe të veçanta zhvillimore, me synim arritjen e strukturës së ardhshme të forcës së Armatës me aftësitë dhe kapacitetet e nevojshme.



Transformimi i Armatës në Forcat e Ardhshme të Armatosura 2028 efektive dhe efikase

Procesi i transformimit të Armatës po zhvillohet në drejtim të arritjes së strukturës së Forcave të Ardhshme të Armatosura 2028 për përgjigje adekuate ndaj sfidave dhe kërcënimeve bashkëkohore.

Synimi është me transformimin e Armatës të arrihet:

1. Zhvillimi i aftësive dhe kapaciteteve të reja, të nevojshme për realizimin e misioneve dhe detyrave;
2. Përmirësimi i efikasitetit të sistemit të komandës dhe kontrollit (K2), dhe
3. Përqendrimi i burimeve njerëzore dhe burimeve materiale dhe kapaciteteve për realizimin e misioneve dhe detyrave të Armatës.

Transformimi do të mundësojë zhvillimin dhe mirëmbajtjen e mëtejshme të forcave dhe aftësive ndërvepruese të dislokueshme në nivelin prej 50% të strukturës së përgjithshme të forcave tokësore të Armatës, si dhe plotësimin në pajtim me standardet për efikasitetin operativ të njësive, që nënkupton mbushjen me minimum prej 70% me personel ushtarak profesional të trajnuar mirë dhe 90% me pajisje ushtarake, në pajtim me kërkesat për nivelin e gatishmërisë luftarake të përcaktuara me paketin e NATO-s qëllimeve të aftësive 2021.

Realizimi i procesit të transformimit do të mundësojë arritjen e strukturës së forcave të ardhshme të Armatës të organizuar sipas kësaj:

Shtabi i Përgjithshëm i Armatës. Shtabi i Përgjithshëm i Armatës paraqet trup më të lartë profesional në përbërje të Ministrisë së Mbrojtjes për kryerjen e punëve operative dhe profesionale që kanë të bëjnë me organizimin, përgatitjen dhe komandimin e Armatës. Ai i zbaton planet dhe politikat e përcaktuara nga Ministria. Transformimi i Shtabit të Përgjithshëm synon rritjen e efikasitetit dhe përforcimin e kapaciteteve ekzistuese analitike dhe planifikuese, veçanërisht për zhvillimin afatmesëm dhe afatgjatë të Armatës, duke përfshirë të gjitha llojet dhe gjinitë. Shtabi i Përgjithshëm është i dimensionuar për të kryer detyra në nivel strategjik, por edhe për të deleguar detyra në nivel operativ në komandat dhe njësitë e vartësisë.

Në strukturën e ardhshme të Shtabit të Përgjithshëm, Shefi i Shtabit të Përgjithshëm, si oficeri më i lartë në Armatë, do të mbështetet nga Zëvendës Shefi dhe Drejtori i Shtabit të Përgjithshëm, të cilët do të drejtojnë dhe koordinojnë punët e përditshme në njësitë organizative. Njësitë në varësi të drejtpërdrejtë të Shtabit të Përgjithshëm janë: Komanda Operative, Komanda e Stërvitjes dhe Doktrinës, Baza e Logjistikës dhe Batalioni i Nderit.

Komanda për Operacione. Komanda për Operacione është dimensionuar të kryej detyra në nivel operativ, por gjithashtu do të jetë përgjegjëse për përgatitjen dhe sigurimin e K2 të të gjitha operacioneve brenda dhe jashtë vendit me integrimin e njësive të veta dhe njësive të bashkangjitura me urdhër të shefit të Shtabit të Përgjithshëm.

Komanda për Operacione në përbërjen e saj ka Qendër Operative që do të jetë përgjegjëse për ndjekjen dhe drejtimin e të gjitha operacioneve brenda dhe jashtë vendit në përputhje me detyrat e deleguara nga Shefi i Shtabit të Përgjithshëm.

Vartëse të drejtpërdrejtë të Komandës Operative do të jenë: Brigada e Këmbësoresë, Krahu Ajror, Batalioni i Policisë Ushtarake, Batalioni i Ndërlidhjes, Batalioni i Zbulimit, Batalioni i Forcave Speciale dhe Çeta për ABHO.

Komanda për Stërvitje dhe Doktrina. Misioni themelor i Komandës për Stërvitje dhe Doktrina (KSD) do të jetë organizimi, koordinimi dhe realizimi i stërvitjes individuale të ushtarëve, kadetëve, nënoficerëve dhe oficerëve të përbërjes së përhershme dhe rezervë, mbështetja e stërvitjes kolektive të komandave dhe njësitë e Armatës dhe zhvillimi i doktrinave dhe mësimëve të nxjerra në Armatë. KSD përbëhet nga: Komanda me Shtab, Qendra e Trajnimit Individual, Qendra e Trajnimit të Kadetëve, Qendra e Gjuhëve të Huaja, Qendra e Mbarështimit dhe e Trajnimit të Qenve, Qendra e Mbështetjes për Stërvitje, Qendra e Zhvillimit të Doktrinave, Rregullave, Udhëzimeve dhe Mësimeve të Nxjerra, Qendra e Simulimeve dhe Qendra e Forcave Rezervë.

Baza logjistike. Misioni bazë i Bazës Logjistike do të jetë ofrimi i mbështetjes logjistike të nivelit 3 (të tretë) për të gjitha njësitë e Armatës. Baza do të jetë kompetente për ruajtjen e armëve dhe pajisjeve ushtarake, për mirëmbajtjen, transportin dhe mbështetjen mjekësore. Në strukturën e saj, baza logjistike përfshin: Qendra e Menaxhimit të Materiale, Departamenti për kontabilitet material, Toga e Komandës, Qendra Koordinuese për Mbështetje të Vendit Nikoqir dhe Qendra Nacionale e Koordinimit të Lëvizjes (QKMVN/QNKL), Qendra e Riparimit Teknik, Qendra Mjekësore Ushtarake, Qendra e Furnizimit dhe e Transportit, Batalioni për mbështetje logjistike. Mbështetja logjistike e nivelit 1 (të parë) dhe 2 (të dytë) do të sigurohet nga elementë logjistikë që do të jenë pjesë përbërëse e njësisve luftarake dhe mbështetëse luftarake, duke ofruar kështu mbështetje logjistike organike.

Batalioni i Ndereve. Batalioni i Ndereve do të jetë përgjegjës për detyra protokollare për nevojat e Presidentit të Republikës, Ministrisë dhe Armatës.

Njësia do të përbëhet nga komanda, një çetë nderi dhe bandë ushtarake.

Forcat rezervë. Struktura, aftësitë, numri dhe zhvillimi i forcave rezervë të Armatës do të konceptohen bazuar në nevojat nacionale dhe nevojat për të përmbushur pakon e NATO-se qëllime të aftësive për vitin 2021, nëpërmjet zhvillimit të konceptit të forcave rezervë. Koncepti i ri i forcave rezervë do të definohet rezervat e përgjithshme dhe aktive.

Rezerva aktive do të ketë në përbërje të saj ekip kirurgjik dhe ekip specialistësh për bashkëpunim civil-ushtarak (CIMIK), për të përmbushur detyrimet që dalin nga paketa e NATO-s të qëllimeve të aftësive 2021.

AFTËSITË USHTARAKE TË ARMATËS

Në pajtim me paketën e NATO-s e qëllimeve të aftësive 2021, Armata duhet të posedojë minimumin e nevojshëm të kapaciteteve luftarake, mbështetjen luftarake, mbështetjen e shërbimit luftarak dhe K2.

Rrjedhimisht në atë, kurse me qëllim të zbatimit të politikës mbrojtëse, qëllimet ushtarake dhe ekzekutimin e misioneve/detyrave që rezultojnë, duhet të zotërojnë këto aftësi kryesore ushtarake:

- Aftësia për realizimin e misioneve dhe operacioneve në hapësira dhe kushte të ndryshme kohore (në territorin nacional, në hapësirën ajrore dhe kibernetike, në ujërat territoriale, jashtë territorit nacional);

- Aftësia për Komandim dhe kontroll (në fushat e: aktiviteteve të Armatës, realizimin e analizave ushtarake, zhvillimi i aftësive ushtarake dhe përdorimi i aftësive ushtarake në misione dhe operacione);

- Aftësia për mobilitet (në nivel strategjik, operativ dhe taktik nëpërmjet shkathtësisë dhe aftësisë për të lëvizur pa pengesa, shfrytëzimin e infrastrukturës rrugore të përhershme dhe vendosjen e pengesave eventuale në zonat e operimit);

- Aftësia për t'u dislokuar (dislokimi i forcave në zonën e operacionit sipas normave të përcaktuara deri në 50% të strukturës së forcave tokësore);

- Aftësia e mbajtjes së forcës në operacione në përputhje me nivelin nacional të ambicieve përfshin mbajtjen prej 10% të forcave të dislokueshme, vazhdimësinë në operacionet e qëndrueshme në të cilat marrin pjesë forcat tokësore.

Niveli i ambicieve për vendosjen e forcave përcaktohet si vijon:

- Për operacione afatshkurtra (6 muaj) pa rotacion: një grup batalioni të lehtë të këmbëtorisë dhe dy ekipe të forcave speciale;

- Për operacione afatgjata me rrotullime: dy kompani këmbësorie dhe dy ekipe të forcave speciale;

- Aftësia për ndërveprim (në armatime, pajisje, procedura dhe doktrina me forcat e mbështetura nga Armata, me institucionet nacionale dhe NATO);
- Aftësia për modularitet (grupim i përshtatshëm, formim i formacioneve të përbashkëta të përkohshme në përputhje me kërkesat konkrete operative të misionit që do të duhet të realizohet);
- Aftësia për të mbrojtur forcat në operacione (mbrojtje balistike, MABK, mbrojtje anti-elektronike, etj.);
- Aftësia për mbrojtjen kibernetike të sistemit të komunikimit dhe informacionit global (SKIG) dhe mbrojtjen e informacionit të klasifikuar.

Zhvillimi i forcave të armatosura të ardhshme, përveç aftësive kryesore ushtarake, do të përcaktohet dhe mbështetet nga zhvillimi i objektivave të mëposhtëm për arritjen e aftësive ushtarake.

Zhvillimi i sistemit efektiv dhe efikas i komandimit dhe i kontrollit

Do të zhvillohet sistem efektiv dhe efikas të K2 në Armatë në të gjitha nivelet (strategjik, operativ dhe taktik), i cili do të jetë i kompatibil dhe i ndërveprueshëm në përputhje me standardet e NATO-s. Ristrukturimi i Armatës do të përfundojë deri në vitin 2025. Me modernizimin e SKI dhe zbatimin e zgjidhjeve bashkëkohore teknike-teknologjike, procedurave dhe udhëzimeve do të sigurohet shkëmbim i mbrojtur dhe i sigurt i të dhënave për mbështetje më efektive të komandës, kontrollit dhe koordinimit të Armatës në gjendje paqeje, krize dhe luftë.

Vendosja e kapaciteteve të nevojshme të këmbëtorisë për manovrim, mobilitet, fuqi zjarri, aftësitë kundër armaturës dhe mbrojtje nga forcat

Pajisja dhe modernizimi i Armatës me automjete bashkëkohore të lehta blinduara (ALB) me rrota me shkallë adekuate mbrojtjeje, fuqi zjarri dhe qëndrueshmërie paraqet një nga prioritetet kulminante për zhvillimin e aftësive dhe kapaciteteve të këmbëtorisë. E gjithë kjo do të mbështetet me paketë të domosdoshme, si për trajnim ashtu edhe paketë për mbështetje logjistike (mirëmbajtje) në përputhje me kërkesat e objektivave të aftësisë së NATO-s. Aktivitetet për realizimin e projektit për prokurimin e LOV kanë filluar në vitin 2018 dhe me to do të vazhdohet në përputhje me me shumë dinamikë vjetore.

Për tu siguruar nivel përkatës të aftësive për luftë kundër autoblandave (LKA), mungesat e identifikuar nga kapacitetet kundër armaturës njihen si pjesë e prioriteteve për prokurim të pajisjes moderne të dislokueshme, të dedikuara për njësitë luftarake të këmbëtorisë. Përveç pjesës tjetër të armatimit, një pjesë e LOV do të jenë sisteme të integruara për LKA në distanca mesatare. Aftësitë për LKA të distancave të afërta dhe të mesme do të plotësohen me blerjen dhe pajisjen e njësive me sisteme bashkëkohore bartëse për LKA (MANPAT – Man portable Anti Tank).

Në pajtim me analizat e realizuara, rekomandime dhe plane të miratuara për pajisjen e Armatës, në periudhën e ardhshme do të bëhet transformim drejt vendosjes së aftësive dhe kapaciteteve të ndërhuara në njësitë luftarake të këmbëtorisë.

Në mënyrë plotësuese, kurse me qëllim rritje të mbrojtjes së njësive, në periudhën deri në vitin 2026 do të kryhet prokurim gradual dhe avancim i pajisjes për mbrojtje balistike të të gjitha përbërjeve nga Armata.

Zhvillimi i aftësive për mbështetje indirekte të zjarrit

Aftësia për mbështetje indirekte me zjarr është një nga aftësitë kryesore që do të rrisë fuqinë e zjarrit të formacioneve luftarake të Armatës. Si një aleat i NATO-s, kjo aftësi do të përmirësohet për të arritur ndërveprim të plotë me ushtritë aleate, si dhe me projektin ASCA (Artillery systems co-operation activities).

Zhvillimi i aftësisë së mbështetjes indirekte të zjarrit do të bazohet në prokurimin e artilerisë së kalibrit 105 mm, me fokus të veçantë në prokurimin e kompleteve të duhura të municioneve luftarake, në mënyrë që të kompletohet i gjithë sistemi me një sistem të integruar dhe modern për markimin dixhital dhe përcaktimin e synimeve.

Vëmendje e veçantë në zhvillimin e aftësisë do të synohet në arritjen e: modularitetit, vendosshmërisë, saktësisë dhe saktësisë në shënjestrim, diapazonit më të madh, lëvizshmërisë, qëndrueshmërisë, nevojave të reduktuara logjistike dhe ofrimit të mbështetjes indirekte të zjarrit për LPBG-në dhe Armatën.

Zhvillimi i kapaciteteve dhe aftësive individuale dhe kolektive për mbrojtjen atomike biologjike dhe kimike (MABK)

Synimi është të forcohen kapacitetet dhe aftësitë e Armatës për MABK për të siguruar aftësitë e njësive për të qëndruar dhe operuar në një mjedis të kontaminuar, si dhe për të mbështetur institucionet civile në vend gjatë aksidenteve industriale, fatkeqësive dhe epidemive.

Projekti përfshin pajisjen e të gjithë pjesëtarëve të Armatës me mjete dhe pajisje të reja për MABK, me përparësi të personelit që dërgohet në misione jashtë territorit të shtetit, njësive të LPBG-së dhe forcave speciale, si dhe njësive MABK për kryerjen e detyrave të përkushtuara dhe të veçanta

Zhvillimi i aftësive dhe kapaciteteve dhe sistemeve inxhinierike

Synimi është që batalioni inxhinierik të ofrojë kapacitete të përgjithshme dhe luftarake inxhinierike për njësitë e Armatës, aftësi kombëtare në drejtim të mbështetjes së nevojshme për autoritetet civile në vend dhe të përgatisë njësi inxhinierike të dislokueshme që do të integrohen në LPBG dhe në Brigadën e Europës Juglindore.(SEEBRIG).

Me realizimin e projektit për prokurimin e makinerive dhe pajisjeve inxhinierike, i nisur në vitin 2018, janë pajisur dhe përmirësuar kapacitetet dhe kapacitetet inxhinierike të batalionit.

Në periudhën deri në vitin 2026, aftësitë inxhinierike të Armatës do të përmirësohen duke u fokusuar në zhvillimin e mbështetjes luftarake inxhinierike dhe mbrojtjen e njësive nga mjetet shpërthyes të improvizuara që synojnë njësitë luftarake të dislokueshme.

Zhvillimi i kapaciteteve dhe aftësive të integruara për vëzhgim dhe raportim ajror

Për të përmirësuar aftësitë për të kontrolluar hapësirën ajrore dhe për të mbështetur operacionet e aviacionit mbi territorin tonë, zhvillimi i kapaciteteve dhe aftësive të integruara për vëzhgim dhe raportim ajror do të realizohet i kombinuar, përkatësisht me forcat tona dhe me mbështetjen e NATO-s.

Zhvillimi i kapaciteteve dhe aftësive për mbrojtjen ajrore në lartësi shumë të ulëta

Aftësitë dhe kapacitetet e nevojshme për mbrojtjen dhe mbrojtjen e hapësirës ajrore në lartësi shumë të ulëta, që është përgjegjësi kombëtare, do të sigurohen nga zhvillimi i njësive të mbrojtjes ajrore me një sistem të integruar të mbrojtjes ajrore, të ndërveprueshme me kapacitetet

e NATO-s. Pajisja dhe modernizimi me sisteme moderne dhe të teknologjisë së lartë do të sigurojë mbrojtje ajrore të Armatës dhe objekteve dhe ngjarjeve të një rëndësie të veçantë, si dhe mbështetje të njësisive.

Sigurimi i sovranitetit të hapësirës ajrore (Air Policing)

Sigurimi i sovranitetit të hapësirës ajrore të Republikës së Maqedonisë së Veriut realizohet nëpërmjet patrullimit ajror nga forcat ajrore të aleatëve. Komandanti Suprem i Forcave Aleate për Europë ka nxjerrë direktivë për zbatimin e patrullimit ajror mbi Republikën e Maqedonisë së Veriut si mision i NATO-s.

Zhvillimi i kapaciteteve për forcat speciale

Forcat e Operacioneve Speciale do të vazhdojnë të zhvillohen sipas modeleve dhe standardeve doktrinale të NATO-s. Një zhvillim i tillë do të jetë në drejtim të përgjigjes ndaj nevojave kombëtare dhe nevojave të NATO-s, nëpërmjet përbushjes së qëllimeve sasiore dhe cilësore të kapaciteteve. Në kuadër të nevojave kombëtare, forcat e Operacionit Special do të vazhdojnë të veprojnë në mënyrë të pavarur, në bashkëpunim apo mbështetje të njësisive konvencionale të Armatës dhe institucioneve të tjera shtetërore (Ministria e Brendshme, Qendra e Menaxhimit të Krizave, Drejtoria e Mbrojtjes dhe e Shpëtimit etj.).

Zhvillimi i kapaciteteve dhe aftësive për zbulim ushtarak efektiv

Për përbushjen me sukses të misioneve, armata do të zhvillojë kapacitete dhe aftësi për zbulim ushtarak efektiv dhe të integruar, e cila do të kontribuojë në krijimin e një përfaqësimi të përditësuar dhe realist të mjedisit dhe mjedisit operacional.

Synimi është të përmirësohet struktura e inteligjencës në të cilën personeli, sistemet, informacionet, proceset dhe procedurat e inteligjencës do të jenë në funksion të procesit të inteligjencës, në mënyrë që të krijohet një përfaqësim real i mjedisit dhe mjedisit operacional.

Zbulim, skaut, vëzhgim dhe përcaktim i qëllimeve dhe mbikëqyrje elektronike

Në përputhje me konkluzionet e SOP2018 për zhvillimin e aftësive për zbulim, skaut, vëzhgim dhe mbikëqyrje të objektivave (në tekstin e mëtejshëm: IRNOC), në strukturën e Armatës, janë grupuar dhe avancuar në Zbulim aftësitë ekzistuese dhe të planifikuara për zhvillim, kapacitetet e zbulimit të nivelit taktik dhe operacional sipas kodeve të aftësisë dhe deklaratave të aftësisë së NATO-s.

Qëllimi është të përmirësohet arkitektura e inteligjencës, zbulimit, vëzhgimit dhe mbikëqyrjes në mbështetje të inteligjencës së Armatës me anë të përdorimit të një qasjeje modulare. Fokusi i kapaciteteve do të jetë në nivelin taktik dhe operacional në planifikimin dhe kryerjen e operacioneve në territorin e saj, si dhe në misionet dhe operacionet e udhëhequra nga NATO dhe BE.

Zhvillimi i kapaciteteve dhe i aftësive jovdekjeprurëse

Në periudhën deri në vitin 2026, zhvillimi i kapaciteteve dhe aftësive jo-vdekjeprurëse, bazuar në teknologji, do të synojë ofrimin e aftësive jovdekjeprurëse për kontrollin e personelit, pajisjeve, objekteve të infrastrukturës, ndërtesave dhe zonave dhe mbrojtjen e infrastrukturës kritike.

Prioritet në zhvillimin e këtyre aftësive do të jetë pajisja dhe trajnimi i personelit nga njësitë që do të shkojnë në operacionet e udhëhequra nga NATO.

Trajtimi dhe përdorimi i mjeteve dhe pajisjeve do të sigurojë aftësi shtesë për të mbështetur dhe përmirësuar mbrojtjen gjatë ekzekutimit të misioneve dhe detyrave.

Zhvillimi I kapaciteteve të aviacionit dhe aftësitë për të mbështetur forcat tokësore (aftësitë me helikopterë)

Sa i përket komponentit të transportit, është planifikuar të ruajnë aftësitë dhe kapacitetet e tyre deri në prokurimin e platformave të reja shumëfunktionale të prodhimit perëndimor.

Qëllimi është zhvillimi dhe mirëmbajtja e një skuadroni helikopterësh me platforma shumë-qëllimesh për të kryer misione në mbështetje të njësitë të Armatës dhe autoriteteve kombëtare. Synimi është që Forcat Ajrore të zhvillojnë kapacitete për mbështetje/transport efikas të forcave tokësore për kryerjen e pavarur të detyrave. Platformat do të kenë pajisje dhe mjete vetëmbrojtjeje, në përputhje me standardet e NATO-s.

Në fushën e sigurisë aviaciono-teknike synohet të sigurohet një shkallë e lartë e efikasitetit operacional të avionit, si kusht për përmbushjen e standardeve të NATO-s për trajnimin dhe kualifikimin e ekuipazheve. Për sa i përket trajnimit të personelit të fluturimit ushtarak, është e nevojshme të sigurohen mesatarisht 140 orë fluturimi dhe 40 orë simulatorë për ekuipazhet.

Përmirësimi i kapaciteteve dhe aftësive të Armatës për të mbështetur autoritetet civile dhe qytetarët

Në drejtim të përmirësimit të kapaciteteve dhe aftësive të Armatës për të mbështetur policinë, organet e administratës shtetërore dhe të pushtetit vendor, qytetarët dhe organizatat dhe institucionet e tjera në kohë paqeje dhe në kushte të ekzistencës së krizës dhe emergjencës, Armata do të përcaktojë Forcat nga përbërja e përhershme që përbëjnë 10% deri në 15% të kapaciteteve dhe aftësive të Armatës, do të përgatiten dhe angazhohen për mbështetjen e autoriteteve civile dhe të qytetarëve, me vendim të Presidentit të Republikës.

Varësisht nga shkalla e kërcënimit dhe në përputhje me misionet e mbrojtjes, grupi i kapaciteteve dhe aftësive të Armatës do të përfshijë forca të caktuara të Armatës, përkatësisht: këmbësorinë, forcat speciale, helikopterët, ushtarako-policin, inxhinierinë, logjistikën, ABHO dhe forcat e inteligjencës ushtarake.

Zhvillimi i kapaciteteve të disponueshme të Armatës për operacionet e udhëhequra nga NATO

Republika e Maqedonisë së Veriut si anëtare e plotë e NATO-s dhe pjesë e familjes më të fuqishme ushtarako-politike të demokracive të zhvilluara do të japë kontributin e saj për paqen dhe sigurinë botërore. Në këtë drejtim, Qeveria ka pranuar që kapacitete të caktuara nga Armata të jenë të gatshme dhe të disponueshme për operacione dhe misione të drejtuara nga NATO.

Duke bërë planet e duhura zhvillimore për elementët e pranuar në dispozicion (qëllimet sasiore), fokusi kryesor do të drejtohet drejt arritjes së nivelit të kërkuar dhe përmbushjes së qëllimeve cilësore. Pajisja dhe modernizimi, trajnimi dhe arritja e nivelit të kërkuar të gatishmërisë do të jetë prioriteti më i lartë dhe synon të mbështesë arritjen në kohë të kapaciteteve dhe aftësive të nevojshme.

Zhvillimi i një spitali tokësor bazë të nivelit 2

Për nevojat kombëtare dhe ndërkombëtare që lidhen me operacionet dhe misionet mbështetëse, ne do të zhvillojmë dhe mbajmë një spital bazë tokësor të Nivelit 2.

Si prioritet do të synohet sigurimi i personelit të nevojshëm duke zhvilluar një projekt pilot nga rezerva aktive, edukimin dhe trajnimin e personelit, mirëmbajtjen e pajisjeve mjekësore dhe furnizimin me materialet e nevojshme mjekësore për funksionimin e spitalit.

Nëpërmjet formimit të një rezerve aktive, spitali do të formohet, ushtrohet dhe vlerësohet në nivel kombëtar, i cili do të pasohet edhe nga një vlerësim i NATO-s (MEDEVAL).

Personeli mjekësor i caktuar në spitalin bazë tokësor të nivelit 2 do të marrë pjesë aktive në të gjitha trajnimet dhe stërvitjet e Forcave Speciale Mjekësore Ballkanike (BMNS), të cilat do të krijojnë kushte për avancimin e aftësive të parashikuara.

Zhvillimi i aftësive të përbashketa të kontrollit të zjarrit (JIAC)

Armata do të zhvillojë aftësi për aftësitë e veta për të mbështetur njësitë taktike tokësore dhe për të ofruar mbështetje efektive të kombinuar të zjarrit nga toka dhe ajri gjatë kryerjes së operacioneve mbështetëse luftarake të udhëhequra nga NATO për forcat e armatosura.

Me realizimin e këtij qëllimi do të sigurohen aftësitë dhe kapacitetet e nevojshme për kontrollin e përbashkët të zjarrit – Kontrolluesi i Përbashkët i Sulmit në Terminal (JTAC), me blerjen e pajisjeve të reja, si dhe përzgjedhjen e personelit përkatës të nënoficerit, trajnimin, certifikimin dhe mirëmbajtjen e personelit aktiv të JTAC.

MODERNIZIMI DHE PAJISJET E ARMATËS

Pajisja dhe modernizimi, si proces thelbësor në transformimin e Armatës, është i një rëndësie vendimtare për plotësimin e ekzistueseve dhe për zhvillimin e kapaciteteve dhe kapaciteteve të reja.

Procesi i përgjithshëm i pajisjes dhe modernizimit do të realizohet duke ekzekutuar buxhetin e mbrojtjes në nivel vjetor, i cili deri në vitin 2024 pritet të arrijë në 2% të PBB-së, dhe me asistencë për blerje me partnerë strategjikë nëpërmjet programeve dhe kontratave të ndryshme, në përputhje me prioritetet tona dhe nevojave.

Pajisja dhe modernizimi është një mjet bazë për menaxhimin e procesit të zhvillimit të kapaciteteve dhe aftësive në mbrojtje. Zëvendësimi i armatimeve, sistemeve dhe pajisjeve ekzistuese të armatimit do të realizohet në përputhje me prioritetet e shprehura qartë dhe dinamikën e blerjes. Prioriteti më i lartë për pajisjen dhe modernizimin janë njësitë për pjesëmarrje në operacionet dhe misionet e drejtuara nga NATO. Madje, plani i Ministrisë është që në periudhën 2023-2032 të sigurojë një buxhet të nevojshëm prej 955 milionë euro (që përfaqëson 28% të të gjithë buxhetit) për pajisje dhe modernizim.

Sipas paketës së NATO-s për objektivat e kapaciteteve 2021 (sasiore dhe cilësore), prioriteti i parë do të jetë pajisja dhe modernizimi i njësive që janë pjesë e LPBG. Sipas planeve të përcaktuara zhvillimore, njësitë do të pajisen me fonde dhe pajisje që do të sigurojnë përmirësimin dhe zhvillimin e:

- Aftësi për vendosje, transport dhe furnizim më të shpejtë;
- Aftësi për kryerjen e operacioneve në kushte të ndryshme terreni dhe klimatike, si dhe operacione në mjedis urban;
- Mbrojtja e personelit me pajisje moderne luftarake individuale;
- Aftësi për manovrim, fuqi zjarri, lëvizshmëri të njësive dhe luftime kundër armaturës;
- K4 taktike e ndërveprueshme;
- Kontrolli dhe koordinimi i mbështetjes ajrore nga toka;
- Aftësi për mbështetje indirekte (të ndërmjetme) të zjarrit me rreze deri në 20 kilometra;
- Aftësitë e mbrojtjes ajrore në lartësi shumë të ulëta;
- Aftësia për mbështetje luftarake inxhinierike dhe mbrojtjen e njësive nga mjetet shpërthyes të improvizuara;

- Kapacitetet dhe aftësitë individuale dhe kolektive për mbrojtje nga armët bërthamore, kimike dhe biologjike (NCH), si dhe zhvillimi i kapaciteteve për zbulim radiologjik, kimik dhe biologjik (RHB);

- Kapacitete për inteligjencë, vëzhgim, drejtim dhe zbulim.

Me pajisjen dhe modernizimin, përcaktohen projektet që do të realizohen nëpërmjet zbatimit të sistemit PPBI dhe në përputhje me rregulloret ligjore pozitive, sipas Planit të Veprimit për DPROS 2023-2032.

BURIMET NJERËZORE

Burimet njerëzore përfaqësojnë një nga faktorët kryesorë që përcaktojnë potencialin e mbrojtjes. Nevoja për planifikim dhe zgjidhje kreative për mirëmbajtjen adekuate dhe përmirësimin e cilësisë është një aksion që kërkon një fokus adekuat të autoritetit të përgjithshëm të mbrojtjes dhe Armatës. Ndryshimet dhe nevojat që ndodhin në potencialin më të gjerë shoqëror njerëzor dhe të përqendruara në gjeneratat e reja, duhet të njihen, analizohen dhe futen në dokumente të përshtatshme normative për t'u bërë konkurruese në tregun e punës.

I përcaktuar kështu, sistemi i menaxhimit të burimeve njerëzore (në tekstin e mëtejshëm: BNJ) përpiket vazhdimisht të zhvillojë dhe mirëmbajë infrastrukturën organizative dhe konceptuale për përdorim të qëndrueshëm, maksimal dhe afatgjatë të produktivitetit të personelit brenda sistemit të mbrojtjes.

Qëllimi i sistemit të menaxhimit të PK është të kryejë identifikimin e planifikuar dhe të synuar, rekrutimin, krijimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e potencialit njerëzor profesional dhe të motivuar në mbrojtje, për të përdorur në mënyrë racionale njohuritë, kompetencat dhe përvojat për realizimin e interesave të mbrojtjes kombëtare dhe trajtimin e suksesshëm. me sfidat e sigurisë në të ardhmen.

Anëtarësimi në NATO imponon gjithashtu nevojën e pjesëmarrjes së duhur me kapacitete njerëzore kombëtare në vetë strukturat e NATO-s. Pjesëmarrja në strukturat komanduese dhe ushtarake të NATO-s me personel cilësor civil dhe ushtarak është një domosdoshmëri që do t'i shtojë vlerë Aleancës, por edhe do të promovojë potencialin njerëzor maqedonas në tërësi.

Objektivat e aftësive të caktuara për vitin 2021 bazohen kryesisht në potencialin njerëzor adekuat dhe cilësor. Njohuritë, aftësitë dhe vlerat që ata duhet të zotërojnë do të rrisin nevojën për qasje dhe zgjidhje gjithëpërfshirëse dhe krijuese për potencialin njerëzor në periudhën e ardhshme. Një nga prioritetet e sistemit të menaxhimit të BNJ do të fokusohet plotësisht në gjenerimin e këtyre nevojave me anë të qasjes sistemore, veçanërisht në drejtim të zhvillimit të objektivave të aftësisë për nevojat e Grupit të Batalionit të Lehtë të Këmbëorisë (LPBG).

Rritja e shpejtësisë së proceseve sistematike brenda mbrojtjes lidhur me ndryshimet gjeneruese të kapitalit njerëzor në mbrojtje dhe armatë, krijoi nevojën e identifikimit të personelit të përshtatshëm për të drejtuar, por edhe nga ana tjetër angazhimin e duhur të mëtejshëm të personeli që do të zëvendësohet. Përputhja e këtyre dy potencialeve njerëzore, veçanërisht procesi i transferimit të përvojës, do të jetë më se i nevojshëm për të ruajtur njohuritë institucionale dhe kujtesën e krijuar ndër vite. Nuk është më pak e rëndësishme që në periudhën e ardhshme të rritet procesi i rotacionit të punës së punonjësve në Ministri dhe Armatë për të krijuar një potencial më të madh njerëzor që do të mund të kryejë një numër më të madh të detyrave të punës.

Në periudhën nga viti 2023 deri në vitin 2032, sistemi i menaxhimit të BNJ-së do të fokusohet në përmirësimin e proceseve të punës që do të mundësojnë në afat të gjatë përballjen dhe tejkalimin e sfidave për arritjen e objektivave të vendosura. Në të njëjtën kohë, roli i drejtuesve, aftësia, trajnimi dhe kompetenca e tyre për të përcaktuar prioritetet dhe për të drejtuar personelin që ata menaxhojnë drejt përmbyshjes së qëllimeve të përcaktuara është i një rëndësie jetike.

Në periudhën e sipërpërmendur, prioritetet e menaxhmentit të BNJ janë:

1. Zhvillimi i burimeve njerëzore në drejtim të arritjes në kohë dhe të plotë të objektivave të aftësive të përcaktuara në paketën e objektivave të aftësisë së NATO-s 2021;
 2. Afirmimi i profesionit ushtarak dhe i specifikave dhe rëndësisë së oficerëve administrativë në mbrojtje;
 3. Ngritja e personalitetit, integritetit dhe iniciativës së personelit në një nivel më të lartë;
 4. Tërheqja dhe rekrutimi i personelit me cilësi të lartë;
 5. Udhëzime të drejtuara në karrierë bazuar në rezultatin, parashikimet potenciale dhe afatmesme dhe afatgjata të karrierës;
 6. Mbajtja, motivimi dhe përkujdesja ndaj personelit për kohëzgjatjen e shërbimit dhe pas përfundimit të tij;
 7. Zhvillimi i drejtuesve të mbrojtjes në të gjitha nivelet dhe zgjidhja kreative e qëllimeve të caktuara;
 8. Edukimi dhe trajnimi i vazhdueshëm i personelit të mbrojtjes dhe Armatës;
- Prioritetet e përcaktuara në seksionin e planit afatgjatë të zhvillimit për menaxhimin e PK-së do t'u mundësojnë drejtuesve dhe personelit, detyra e të cilëve është të planifikojnë PK-në, të prioritojnë dhe përmirësojnë proceset e punës dhe hapat për menaxhimin e PK-së në përputhje me interesat kombëtare, objektivat e mbrojtjes dhe kornizën ligjore. Prioritetet do të zhvillohen dhe do të zbatohen nëpërmjet dy fushave të fokusit:

1. Menaxhimi i burimeve njerëzore

Menaxhimi i burimeve njerëzore është një proces kompleks dhe shumëdimensional i rritjes së kapaciteteve të RK, si burimi më i rëndësishëm. Në të njëjtën kohë, një sistem i krijuar qartë, hapa të thjeshtë dhe logjikisht të lidhur dhe respektimi maksimal i procesit të vendosur nga të gjithë palët e interesuara në mbrojtje është parakusht për suksesin e tij.

Në të njëjtën kohë, kjo fushë fokusi do të përmbushet nëpërmjet objektivave të përgjithshme siç vijojnë:

Përmirësimi i sistemit të menaxhimit të burimeve njerëzore

Strategjia e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore të Mbrojtjes është një dokument referues gjithëpërfshirës që rregullon dhe drejton vizionin për zhvillim. Ai parashikon integrimin e teknologjisë së informacionit, inteligjencës artificiale dhe menaxhimin e njohurive organizative në proceset e sistemit, për të realizuar krijimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e planifikuar dhe të synuar, të potencialit njerëzor profesional dhe të motivuar në mbrojtje.

Parakusht për zhvillimin e suksesshëm të vazhdueshëm të sistemit të menaxhimit të PK është zhvillimi, avancimi dhe vlerësimi i totalit të potencialeve individuale, për të cilat parashikohet një zgjidhje e përshtatshme ligjore, e cila do të rregullojë statusin, të drejtat dhe detyrimet e marrëdhënies së punës së personelit në Ministri. Me miratimin e një ligji të ri, mundësia e zhvillimit të sistemit të menaxhimit të PK do të funksionalizohet sipas vizionit të Strategjisë.

Tërheqja dhe rekrutimi i personelit

Funksionimi i qëndrueshëm i proceseve të mbrojtjes kushtëzohet nga mbushja e vazhdueshme me personel. Motivimi dhe kënaqësia e lartë e personelit në mbrojtjen e standardeve të punës dhe të jetesës, privilegjet e marrëdhënies së punës dhe shqetësimi i theksuar për punonjësit dhe familjet e tyre sigurojnë konkurrencën dhe atraktivitetin e detyrave në mbrojtjen e tregut të punës.

Në periudhën sipas planit të veprimit, do të bëhet një projeksion për tërheqjen dhe rekrutimin e personelit në përputhje me nevojat e Ministrisë dhe Armatës, në përputhje me modelet e arsimit dhe trajnimit, si dhe popullarizimin e synuar të profesionit ushtarak dhe punës në sektori i mbrojtjes do të bëhet për motivimin e tyre. Numër të mjaftueshëm qytetarësh për të filluar karrierën në Ministri dhe Armatë.

Plotësimi i përbërjes aktive dhe rezervë të Armatës do të kryhet në përputhje me dispozitat ligjore të kësaj fushe, me theks të veçantë në rekrutimin e personelit, veçanërisht për përmbushjen e objektivave të aftësive për vitin 2021.

Udhëzim i drejtuar në karrierë i personelit

Projektimi i karrierës së çdo individi në afat të gjatë dhe afatmesëm siguron menaxhimin e individualizuar të personelit të mbrojtjes. Modelet e zhvillimit të karrierës së personelit parashikojnë drejtimin e planifikuar të personelit, vertikalisht dhe horizontalisht, përgjatë hierarkisë së Mbrojtjes. Kjo do të arrihet nëpërmjet bordeve të autorizuara që do të mundësojnë orientim të synuar dhe të përshtatshëm në karrierë, në përputhje me nevojat e mbrojtjes dhe në bazë të efikasitetit, rezultatit të arritur, kompetencave dhe potencialit.

Projeksioni për drejtimin e synuar në karrierë do të përcaktojë kohën minimale dhe maksimale për kryerjen e çdo detyre në mbrojtje, do të kushtëzojë lëvizjen në kohë dhe graduale të personelit nëpër strukturën e organizatës. Ky lloj orientimi në karrierë do të sigurojë zhvillimin e individëve të plotë të përkushtuar ndaj profesionit, si dhe liderëve me integritet dhe etikë të lartë.

Duke përmirësuar të gjithë sistemin e zhvillimit të karrierës së personelit, do të rritet integriteti i vendimmarrjes dhe do të forcohet transparenca, përgjegjësia dhe llogaridhënia.

Mbajtja e personelit në mbrojtje

Mbajtja e personelit është çelësi për profesionalizimin e BNP në mbrojtje dhe projeksionin e karrierës së tyre në afat të gjatë. Nevojat e mbrojtjes, fazat dhe modelet e zhvillimit të karrierës përcaktojnë mbajtjen dhe motivimin e personelit.

Kujdesi pas përfundimit të karrierës së mbrojtjes

Largimi i personelit që e kryen karrierën në mbrojtje, në çdo fazë të karrierës, kushtëzon fluksin e personelit të ri në fazën fillestare të karrierës. Ministria do të përpunojë modalitete të përshtatshme për përfundimin e shërbimit të të gjitha kategorive të punësuarve në mbrojtje, me çka do të sigurojnë planifikim adekuat të hyrjes dhe daljes dhe plotësimin adekuat të Ministrisë dhe Armatës.

Largimi dinjitoz dhe i duhur i personelit nga mbrojtja mundëson popullarizimin pozitiv të mbrojtjes dhe rritjen e interesit të qytetarëve për të filluar karrierën në mbrojtje.

Ulja e kufirit të moshës së personave të shërbimit në Armatë dhe të punësuarve në mbrojtje

Shërbimi në Armatë kërkon fuqi punëtore "të re". Në vitet e kaluara ka filluar proces i uljes graduale të kufirit të moshës në mbrojtje të përgjithshme dhe i njëjti trend do të mbahet edhe në periudhën në vijim. Qëllimi përfundimtar është arritja e shpërndarjes proporcionale optimale të personelit sipas moshës në Ministri dhe Armatë.

Veprimet e propozuara që do të ndërmerren për uljen e kufirit të moshës së oficerëve dhe nënoficerëve do të jenë nëpërmjet plotësimit të kushteve për pension, por edhe pensionimit të parakohshëm të personelit të caktuar që do të mundësojë fluksin e kuadrove më të rinj.

Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet moshës mesatare të ushtarëve profesionistë. Kriteret për shërbimin në Armatë do të rriten ndjeshëm, që do të mundësojë daljen e nevojshme të personelit të tillë dhe do të krijojë nevojën për praninë.

Fusha e dytë e fokusit është:

2. Përfaqësimi adekuat dhe i barabartë etnik dhe gjinor

Në Ministri dhe Armatë merren masa për mbrojtjen e parimeve të mosdiskriminimit, mundësive të barabarta për meshkujve dhe femrave dhe përfaqësimin adekuat dhe të drejtë të anëtarëve të komunitetit, në bazë të kriterëve të ekspertizës dhe kompetencës.

Për përmbushjen e plotë të kësaj fushe fokusi, parashikohen synimet e mëposhtme të përgjithshme:

Përfaqësimi adekuat dhe i drejtë etnik në mbrojtje

Përfaqësimi adekuat dhe i drejtë etnik, në pajtim me normat dhe standardet e pranuar shoqërore, është kriter plotësues për rekrutimin, mbajtjen dhe orientimin në karrierë. Një përfaqësim i tillë siguron reflektimin social multikulturor të mbrojtjes.

Perspektivë gjinore në mbrojtje

Inkorporimi i perspektivës gjinore dhe mundësive të barabarta të meshkujve dhe femrave në mbrojtje është në pajtim me përcaktimin strategjik të Qeverisë, qëllimet strategjike të Planit Kombëtar të veprimit për barazi gjinore, Planit të Dytë Kombëtar të veprimit të Republikës së Maqedonisë së Veriut për zbatimin e Rezolutës së Organizatës së Kombeve të Bashkuara 1325 – Gratë, Paqja dhe Siguria 2020 – 2025 – kuadri strategjik dhe politika e NATO-s mbi “Gratë, Paqja dhe Siguria”, iniciativat dhe dokumentet përkatëse. Kjo nënkupton zhvillimin e barazisë gjinore në të gjitha segmentet e proceseve të punës dhe në menaxhimin e BNP.

ARSIMI DHE TRAJNIMI

Sistemi i krijuar për arsim dhe trajnim paraqet elementin e parë bazë në mbrojtjen e përgjithshme që ndërthur kapacitetet e burimeve kryesore në mbrojtje, pra kapitalin njerëzor me mjetet materiale dhe teknike. Me këtë rast kapacitetet e kombinuara rriten në aftësi/a nëpërmjet të cilave realizohen misionet dhe detyrat e caktuara.

Sistemi i arsimit dhe trajnimit në mbrojtje dhe Armatë mbulon të gjithë arsimin dhe trajnimin gjatë karrierës së personelit. Në kuadër të këtij sistemi, nëpërmjet formave të ndryshme të zbatimit, sigurohet mësimi i vazhdueshëm profesional individual dhe institucional, përvetësimi i vlerave pozitive, përvetësimi i njohurive, aftësive dhe aftësive të reja për kryerjen e detyrave dhe veprimtarive të ngarkuara dhe kryerjen e funksioneve të Ministrisë dhe Armatës.

Aktorët në sistemin e arsimit dhe trajnimit në Ministri dhe Armatë ndahen në elemente drejtuese që pasqyrohen nëpërmjet njësisë organizative në Ministri dhe Shtabit të Përgjithshëm, si dhe në elementë ekzekutivë që zbatojnë drejtpërdrejt arsimin dhe trajnimin. Ndërveprimi i tyre pasqyrohet nëpërmjet planit të vetëm për realizim, por edhe miratimit dhe përditësimit të organizuar dhe sistematik të dokumenteve strategjike, doktrinave, rregullave dhe dispozitave që lidhen me arsimin dhe trajnimin.

Anëtarësimi i plotë në NATO na mundëson lëvizshmërinë, përkatësisht transferimin e njohurive dhe aftësive profesionale, si dhe përdorimin e objekteve arsimore dhe trajnimi nga aleatët tanë. Si përfitim shtesë do të jetë pjesëmarrja dhe integrimi ynë në ato vlera globale në fushën e arsimit dhe trajnimit.

Nëpërmjet harmonizimit të procesit të planifikimit të mbrojtjes kombëtare me procesin e planifikimit të mbrojtjes së NATO-s, përcaktimi dhe pranimi i objektivave të aftësive të caktuara për vitin 2021, përcaktohen prioritetet dhe jepen udhëzime për edukimin dhe trajnimin e CR. Ai ofron bazë solide për zhvillimin dhe përmirësimin e vazhdueshëm të sistemit tashmë të krijuar të arsimit dhe trajnimit me qëllimin përfundimtar të krijimit të kapitalit njerëzor të aftë në Ministri dhe Armatë.

Nga ana tjetër, parakusht kyç për suksesin e të gjithë sistemit të arsimit dhe aftësimin është menaxhimi i tij nga personel adekuat dhe kompetent në të gjitha fazat e tij, me kompetenca dhe përgjegjësi të qarta në të gjitha nivelet e funksionimit. Është gjithashtu e rëndësishme që sistemi të mbështetet me një bazë të përshtatshme edukative-materiale të forcuar me mjete moderne të teknologjisë së informacionit dhe lehtësira infrastrukturore. Kështu i përcaktuar dhe i rrumbullakosur sistemi i arsimit dhe trajnimit do të jetë në funksion të synimeve kryesore zhvillimore të mbrojtjes në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.

Në periudhën 2023 deri 2032, prioritetet kryesore të sistemit të arsimit dhe trajnimit janë:

1. Mbështetje dhe udhëzime për arritjen në kohë dhe të plotë të qëllimeve të aftësisë të përcaktuara në Paketën e Qëllimeve të Aftësive të NATO-s 2021;
2. Përparimi i sistemit të arsimit dhe trajnimit dhe menaxhimit të tij;
3. Rishikimi dhe përmirësimi i kuadrit normativ të sistemit të arsimit dhe trajnimit;
4. Mirëmbajtja e vazhdueshme e bazës së trajnerëve dhe ekspertëve të certifikuar si dhe mirëmbajtja e tyre nëpërmjet trajnimit të vazhdueshëm të trajnerëve në fusha të veçanta;
5. Mirëmbajtja dhe modernizimi i vazhdueshëm i bazës arsimore - materiale;
6. Bashkëpunim i vazhdueshëm me institucionet përkatëse në fushën e arsimit dhe trajnimit në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.

Me qëllim të realizimit me sukses të prioritetëve të përcaktuara, si qëllime të përgjithshme për arsimin dhe trajnim do të jenë:

Përmirësimi i sistemit të arsimit dhe trajnimit të mbrojtjes

Ministria e Mbrojtjes nëpërmjet Sektorit të Burimeve Njerëzore (në tekstin e mëtejshëm: SBNJ), është bartës organizativ i detyrave funksionale për menaxhimin e sistemit të arsimit dhe trajnimit, nëpërmjet shpërndarjes dhe bashkërendimit të kompetencave dhe përgjegjësive të të gjitha pjesëve të tij, gjë që mundëson zbatimin e përcaktimeve dhe politikave strategjike të Ministrisë në pjesën e arsimit dhe të trajnimit.

Organizimi dhe realizimi i trajnimit në Armatë

Shtabi i Përgjithshëm si komandë e vetme strategjike është bartëse e zbatimit të politikave në lidhje me trajnimin dhe stërvitjet në Armatë, planifikimin i trajnimit në pajtim me standardet e NATO-s për realizimin e misionëve dhe detyrave të Armatës. Reformat e vazhdueshme të trajnimit janë mjet kryesor për përmirësimin e ndërveprimit të komandave dhe njësisë të Armatës.

Në kontekstin e para përmendurës, do të vazhdojë mirëmbajtja e aftësive të personelit fluturues në kuadër të skuadronit të veçantë në Armatën, si dhe me zhvillimin, gjenerimin dhe mirëmbajtjen e forcave dhe aftësive për të kontribuar në operacionet dhe misionet e udhëhequra nga NATO, siç kërkohet aktualisht nga objektivat e përcaktuara për aftësitë e NATO-s. Trajnimi

dhe vlerësimi i vazhdueshëm i forcave dhe aftësive për të kontribuar në operacionet dhe misionet e udhëhequra nga NATO do të jetë në pajtim me CREVAL, TACEVAL, MEDEVAL dhe SOFEVAL të NATO-s. Kjo do të përfshijë pjesëmarrjen në stërvitjet e NATO-s, kombëtare dhe të tjera, në mënyrë që të ruhet niveli i kërkuar i ndërveprimit dhe gatishmërisë për vendosje me kapacitetet e NATO-s.

Avancimi i arsimit dhe trajnimit në mbrojtje

Sistemi i arsimit dhe trajnimit në mbrojtje nëpërmjet formave të ndryshme të arsimit dhe trajnimit, siguron mësimin profesional institucional dhe të vazhdueshëm, fitimin e njohurive të reja, shkathësi dhe aftësi të RNJ për kryerjen e misioneve dhe detyrave dhe realizimin e funksioneve të Ministrisë dhe Armatës.

Në kuadër të këtij sistemi Akademia Ushtarake (në tekstin e mëtejshëm: AU) “Gjeneral Mihaillo Apostollski” është përgjegjës për arsim të personelit për nevojat e Ministrisë dhe Armatës. Për trajnimin profesional ushtarak të kadetëve është përgjegjëse Armata (Komanda për trajnim dhe doktrina - KTD). Me këtë rast, AU është bartës i arsimit të trupës së oficerëve në Armatë, për të gjitha ciklet e studimeve (cikli i parë, i dytë dhe i tretë i studimeve), kurs për aftësimin profesional dhe përmirësimin e oficerëve për shërbime në Armatë dhe të oficerëve për pilot, si dhe trajnime të vazhdueshme profesionale. Në këtë drejtim, AK në 10 vitet e ardhshme do të zhvillohet në një institucion të arsimit të lartë dhe kërkimor-shkencor me karakter rajonal.

Qendra për trajnim në mbrojtje “Dr. Xhosef Kruzel” në periudhën e ardhshme do të vazhdojë me realizimin e trajnimeve të specializuara për nevojat e mbrojtjes dhe sigurisë në nivel kombëtar. Në pajtim me qëllimet e aftësisë, Qendra e Trajnimit do të rritet në një kapacitet kombëtar për të kryer trajnime para vendosjes për pjesëmarrje në operacionet e stabilizimit dhe rindërtimit. Gjithashtu, Qendra do të zhvillohet duke rritur numrin e fushave të trajnimit të ofruara, bashkëpunimin me qendrat e trajnimit në rajon dhe më gjerë, si dhe ngritjen e kapaciteteve të trajnerëve për module të ndryshme trajnimi.

Në pajtim me programin për punë të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut për periudhën 2020-2024, dhe në frymën e konceptit të “mbrojtjes së zgjuar”, Qendra Rajonale për Marrëdhënie me Publikun (QRMP) do të shndërrohet në Qendër për marrëdhënie me publikun dhe përballimin me dezinformata nëpërmjet zhvillimit të kapaciteteve të veta të trajnimit në këtë fushë. Këto kapacitete do të përfaqësojnë segmentin parandalues të sistemit për zbulimin e lajmeve të rreme dhe përballimin me dezinformata në Ministri. Në pajtim me nevojat dhe kërkesat e NATO-s për trajnime individuale nga fusha e marrëdhënieve me publikun dhe përballimin me dezinformata, ndërsa në bashkëpunim me Qendrën e Ekselencës për Komunikim Strategjik të Rigës, këto kapacitete do të ofrohen për nevojat e NATO-s.

Së fundi, me qëllim të zhvillimit të mëtejshëm të QRMP-së si Qendër Partnere e NATO-s e themeluar për edukim dhe trajnim, është paraparë sigurim i akreditimit institucional të Qendrës për cilësi të siguruar.

Rritja e aftësive të KTD

KTD realizon planifikim, organizim, koordinimin dhe realizimin e trajnimeve individuale të ushtarëve, kadetëve, nënoficerëve për nevojat e Armatës. Njëherit, kryen mbështetje të trajnimit kolektiv të komandave dhe njësisë të Armatës dhe zhvillimin e doktrinave dhe mësimëve të nxjerra në Armatë. Më shumë vëmendje do t'i kushtohet arsimit dhe trajnimit të nënoficerëve nëpërmjet kuadrove luftarake, kurseve të specializuara për lider si dhe kurseve bazë të nënoficerëve. Plotësisht, zhvillimi do të përfshijë modernizimin, rindërtimin dhe rinovimin e poligoneve, pajisjeve dhe infrastrukturës ekzistuese.

Në periudhën prej 2023 deri 2026, pritet në Armatë të hyjnë në përdorim një numër i madh i sistemeve të reja luftarake. Ndërtimi i infrastrukturës përkatëse nëpërmjet serisë së simulatorëve, si dhe plane dhe programe për trajnim dhe edukim do të jetë një nga fokuset e aktiviteteve të KTD.

Aktualisht, NATO ka filluar një proces të ripërcaktimit konceptual të doktrinës ushtarake, i cili udhëhiqet nga Komanda Aleate për transformim. Pjesëmarrja aktive dhe kontributi me idetë e veta si dhe mbështetja e rregullimit normativ të doktrinës ushtarake kombëtare do të jetë prioritet në punën e KTD.

Mësimi i gjuhëve të huaja dhe përmirësimi i aftësive gjuhësore

Përparimi i cilësisë së trajnimit gjuhësor është prioritet i Ministrisë dhe Armatës, në drejtim të rritjes së nivelit të njohjes së gjuhëve të huaja të të punësuarve, nëpërmjet modernizimit të programeve mësimore, trajnimit të vazhdueshëm të stafit mësimor dhe futja e metodave moderne të mësimin dhe nxënies.

Theksi në studimin e gjuhëve të huaja do të jetë në studimin e gjuhës angleze dhe sipas nevojave do të studiohen edhe gjuhë të tjera të huaja.

Niveli i njohjes së gjuhës angleze në Ministri dhe Armatë në të ardhmen do të përcaktohet në bazë të standardit të NATO-s STANAG6001 dhe Qendra e Gjuhëve të Huaja do të kryejë testimin me testin ALCPT për nevojat e trajnimit të gjuhës angleze. Nivelet prioritare të njohjes së gjuhëve të huaja në pajtim me STANAG 6001 do të jenë nivelet 2, 2+ dhe 3 për të përmbushur kërkesat për ndërveprim efikas dhe efektiv me vendet anëtare të NATO-s.

MBËSHTETJE LOGJISTIKE

Sistemi i mbështetjes logjistike zbatohet në pajtim me Konceptin ekzistues për mbështetjen logjistike të mbrojtjes së shtetit. Mbështetja logjistike paraqet një nga segmentet kryesore të sistemit të përgjithshëm të mbrojtjes me të cilin të gjitha aftësitë dhe kapacitetet mbrojtëse mbahen në nivelin e nevojshëm të gatishmërisë. Ndryshimet në mjedisin më të gjerë, veçanërisht lidhur me faktorin materialo-teknik dhe mënyrën e mbështetjes dhe sigurisë së tij, paraqesin nevojën për njohje, analizë dhe ndërmarrje të vazhdueshme të aktiviteteve për harmonizimin e të gjithë sistemit.

Për të tejkaluar dobësitë e perceptuara për nevojat e Armatës dhe Ministrisë, do të zhvillohet mbështetje logjistike e integruar e cila do të përfshijë funksionet bazë, plotësues dhe ndihmëse të logjistikës. Ndërveprimi dhe sinergjia e tyre me sistemin e krijimit (projektimit) dhe mbajtjes së forcës luftarake nëpërmjet cikleve të pushimit, përgatitjes, gatishmërisë dhe përdorimit, është një element i rëndësishëm dhe i plotë.

Qëllimi kryesor i sistemit të mbështetjes logjistike është identifikimi i nevojave të mbrojtjes dhe shërbimit luftarak për kapacitete dhe kapacitete në mënyrë të planifikuar, duke krijuar parakushte për prokurimin dhe/ose sigurimin e nevojave dhe bashkimin e tyre nëpërmjet nevojave materiale dhe shërbyese në Republikë, por edhe gjatë renditjes së kapaciteteve mbrojtëse jashtë Republikës.

Aftësitë e përcaktuara mbrojtëse në pajtim me qëllimet e caktuara të aftësisë së caktuar do të përfaqësojnë edhe fokus të veçantë të sistemit të përgjithshëm të mbështetjes logjistike. Sistemi do të zhvillohet nga tre komponentë edhe atë: mbrojtjes ku do të realizohet funksioni i prokurimit të fondeve të nevojshme dhe ruajtjes së rezervave materiale, kapaciteteve operacionale ku do të realizohet mbështetja e kapaciteteve të Armatës me detyrat dhe detyrimet e punës së përditshme si dhe kapacitetet e dislokueshme që do të jenë në funksion për të mbështetur formacionet gjatë misionëve dhe operacioneve.

Në periudhën nga viti 2023 deri në vitin 2032, prioritetet e mbështetjes logjistike do të orientohen në:

1. Arritjen në kohë dhe e plotë e qëllimeve të aftësive të përcaktuara në paketën NATO të qëllit të kapacitetit 2021;
2. Mbështetjen logjistike e aftësive të forcave të dislokueshme për operacionet dhe misionet e udhëhequra nga NATO dhe misionet e tjera ndërkombëtare jashtë vendit;
3. Rishikimin dhe zbatimin e mbështetjes logjistike të strukturës së re të forcave;
4. Ndërtimin e një baze materiale të të gjitha materialeve;
5. Sigurimin e kushteve të nevojshme logjistike për jetë dhe punë;
6. Futjen e mbështetjes logjistike organike.

Si qëllime të përgjithshme logjistike që do të mbështesin përmbushjen e prioriteteve janë:

Përmirësimi dhe rregullimi normativ i sistemit të mbështetjes logjistike

Koncepti për mbështetje logjistike të mbrojtjes së Republikës së Maqedonisë së Veriut paraqet dokument referues nëpërmjet të cilit përcaktohen postulatet për themelimin dhe zhvillimin e sistemit logjistik. Një nga elementët në paraqitje e tij dhe futja e mbështetjes organike logjistike për të gjitha njësitë e Armatës, e cila u realizua me ristrukturimin e strukturës organizative-formative të Armatës. Element plotësues paraqet edhe mbështetja mjekësore që përcaktohet nëpërmjet Konceptit të Mbështetjes Mjekësore. Në periudhën e ardhshme do të vazhdohet me analizim të rregullt të sistemit të mbështetjes logjistike me qëllim të përparimit të postulateve bazë.

Si anëtare e NATO-s, koncepti i vendit nikoqir përfaqëson një nga kornizat themelore normative nëpërmjet të cilave është e mundur të përmbushen misionet e mbrojtjes kolektive, menaxhimit të krizave dhe sigurisë bashkëpunuese. Përfundimi me sukses do të përfaqësojë gjithashtu sukses në përmbushjen e misioneve bazë.

Mbështetja e përgjithshme logjistike do të rumbullakoset me përdorimin e sistemit të menaxhimit me informacione logjistike, i cili do të jetë në pajtim me nevojat e përcaktuara.

Përmirësimi i sistemit për prokurimin e materialeve dhe shërbimeve

Prokurimet e MTS-së dhe shërbimeve do të bëhet sipas rregullave ligjore pozitive të Republikës së Maqedonisë së Veriut për prokurime publike dhe prokurime në fushën e mbrojtjes dhe sigurisë në pjesën për furnizim aktual të komandave dhe njërive. Në pjesën e modernizimit të Armatës në fushën e logjistikës, veçanërisht për pajisjen e komandave dhe njërive që synojnë të kryejnë misione jashtë vendit (misione të drejtuara nga NATO, BE, OKB), mundësi të tjera për do të përdoren kontratat dhe aranzhimet për lidhjen, për sigurimin me të gjitha klasat e furnizimit nga I deri në V.

Përmirësimi i mirëmbajtjes së pajisjeve dhe mjeteve materiale dhe teknike (MMT)

Në periudhën nga viti 2023 deri në vitin 2032, baza materiale e objekteve mbrojtëse pritet të kompletohet në përputhje me nevojat e përcaktuara me planet zhvillimore. Një element kyç i mbështetjes logjistike do të jetë përmirësimi i të gjithë sistemit të mirëmbajtjes.

Në të njëjtën kohë, mirëmbajtja e mjeteve materiale teknike do të realizohet në përputhje me Konceptin për mbështetje logjistike. Niveli i parë dhe i dytë i mirëmbajtjes së pajisjeve dhe MMT do të realizohen nga elementët e logjistikës organike të njërive luftarake. Niveli i tretë i mirëmbajtjes do të realizohet në objektet e mirëmbajtjes së Bazës Logjistike dhe niveli i katërt i mirëmbajtjes do të realizohet në kapacitetet e ekonomisë kombëtare ose nga partnerët strategjikë nëpërmjet lidhjes së marrëveshjeve të mbështetjes së mirëmbajtjes.

Për asetet materiale teknike për të cilat Armata nuk ka objekte të veta të mirëmbajtjes dhe zhvillimi i tyre është jofitimprurës, mirëmbajtja në të gjitha nivelet do të realizohet nëpërmjet lidhjes së kontratave mbështetëse të mirëmbajtjes. Zgjedhja e objekteve mbështetëse të mirëmbajtjes do të varet nga kapacitetet e veta në dispozicion, kompleksiteti i mjeteve materiale teknike dhe mundësitë e objekteve të mundshme të mbështetjes së mirëmbajtjes (hedhja e teknologjisë, pjesëve të këmbimit, veglave dhe pajisjeve).

Fokusi do të vendoset në përmirësimin dhe përshtatjen e sistemit për mirëmbajtjen dhe trajnimin e kapaciteteve të reja për mirëmbajtjen e mjeteve materiale teknike që janë objekt i pajisjes dhe modernizimit.

Mbështetje logjistike afatgjate për operimet me aviacionet

Subjekti për mbështetje logjistike afatgjate për operimet me aviacione do të përcaktohet veçmas për çdo lloj aviacioni, nëse nuk ekziston mundësia për përcaktimin e një të vetëmi. Gjatë përcaktimit të subjekteve, do të përdoren të gjitha modalitetet e disponueshme, duke përfshirë marrëveshjet "Qeveria për Qeverinë", sipas të cilave subjektet duhet të jenë "prodhues origjinal të pajisjeve" (OPO) ose të autorizuar nga OPO. Verifikimi i autorizimeve të subjektit do të kryej nënsia organizative kompetente në Ministri.

Lirimi nga pajisjet ushtarake të vjetruara dhe të tepërta dhe sistemeve të armëve joperspektive

Prokurimi i sistemeve të reja të armëve kërkon edhe lëshimin e duhur të pajisjeve që janë në përdorim në Armatë. Procesi i nisur i analizës së rishikimit të pajisjeve të vjetruara, jo prespektive dhe të tepërta, si dhe sistemeve të armatimit jo premtues do të përmirësohen vazhdimisht me qëllim të zëvendësimit të duhur dhe të planifikuar të sistemeve. Rishikimi konsoliduar në pajtim me rregulloren normative do të realizohet nëpërmjet Planit të Lirimit.

Për të shmangur shpenzimeve shtesë gjatë asgjësimit të armatimeve dhe pajisjeve joperspektive, gjatë projekteve të blerjes së ardhshme, përkatësisht gjatë zbatimit të prokurimeve të ardhshme të sistemeve dhe pajisjeve të armatosura, lirimi i tyre do të planifikohet brenda ciklit të parashikuar të jetës në përputhje me udhëzimet e blerjes.

Kodifikimi i klasave të materialeve

Kodifikimi i materialeve ka një rëndësi të veçantë në procesin e menaxhimit të materialeve dhe si i tillë ka ndikim në aftësitë e sistemit të mbështetjes logjistike për identifikimin dhe shpërndarjen e shpejtë të materialeve.

Rëndësia e kodifikimit del në pah veçanërisht në kushtet e mjedisit shumëkombësh dhe arritjes së ndërveprueshmërisë në kuadër të NATO-s. Nëpërmjet rrumbullakimit të duhur të këtij sistemi, do të krijohen kushtet e nevojshme për një shkëmbim të shpejtë dhe të saktë të informacionit për materialet me partnerët e NATO-s, si dhe për t'u mundësuar prodhuesve nga ekonomia kombëtare të paraqesin produktet e tyre të "kodifikuara" si një burim potencial furnizimi për nevojat e anëtarëve të NATO-s.

Si anëtar i plotë i NATO-s, në kategorinë e TIER2 (qasje e plotë), kemi të drejtë të kodifikojmë materialet duke lëshuar përkatësisht NSN (numrin e mallrave të NATO-s) dhe regjistrimin e kompanive dhe shoqatave kombëtare në bazën e të dhënave të Agjencisë së Prokurimit dhe Furnizimit të NATO-s. (NSPA) duke lëshuar kodet NCAGE (National Commercial and Government Entity).

Shpërndarja e aktiviteteve jothelbësore

Për përparimin e mbështetjes logjistike dhe për përparimin e gjithë proceseve të punës në Ministri dhe Armatë, do të fillojë dhe do të vazhdohet me largimin e aktiviteteve jo thelbësore. Në pajtim me konkluzionet nga analiza funksionale, është përcaktuar nevoja për heqjen e aktiviteteve jo thelbësore që lidhen me ushqimin, shërbimet e hotelierisë dhe akomodimit, mirëmbajtjen e higjienës, mirëmbajtjen aktuale të objekteve dhe infrastrukturës, si dhe përmirësimin e ofritit të objekteve të Ministrisë dhe Armatës. Me lirim nga funksionet e përmendura jo thelbësore për mbrojtjen dhe duke përmirësuar sigurinë e objekteve, do të mundësohet edhe reduktimi, përkatësisht shpërndarja e duhur e personelit dhe organizimi më i mirë për kryerjen e funksioneve bazë.

Në proces është vlerësimi i modeleve të propozuara për shitje, të cilat shkojnë në drejtim të kalimit të aktiviteteve jo thelbësore te një shoqëri publike, partneritet publik privat, koncesion apo zgjidhje tjetër kontraktuale.

Transporti strategjik i kapaciteteve të vendosjes

Në pajtim me qëllimet e aftësisë, është e nevojshme të lidhet një ose më shumë marrëveshje për vendosjen e forcave të dislokueshme për operacionet dhe misionet e udhëhequra nga NATO, me theks të veçantë në nevojat strategjike të transportit të LPBG/LPBN për dislokim në kuadër të zonës së njësisë eoperative. Transporti strategjik duhet të sigurohet brenda kapaciteteve të disponueshme të vendeve anëtare të NATO-s ose me konsorciume dhe agjenci që kryejnë transport strategjik për nevojat e shteteve anëtare të NATO-s.

Me transportin strategjik do të arrihet ndëroperueshmëria me NATO-n, përkatësisht do të mundësohet vendosje e shpejtë e njësisë të Armatës për të marrë pjesë në operacionet ndërkombëtare dhe misionet e mbështetjes së paqes, parandalimin e konflikteve dhe operacionet humanitare të udhëhequra nga NATO, BE, OKB dhe iniciativa të tjera rajonale.

KOMPLEKSET MBROJTËSE, OBJEKTET, INSTALIMET DHE INFRASTRUKTURA

Komplekset, objektet, instalimet dhe infrastruktura e mbrojtjes janë pjesë përbërëse e sistemit të mbrojtjes, të cilat mundësojnë akomodimin, funksionimin dhe trajnimin adekuat të personelit të punësuar në mbrojtje dhe Armatë. Nevoja për planifikim adekuat, organizim, mirëmbajtje të vazhdueshme si dhe modernizim të rregullt është një parakusht i domosdoshëm për përmbushjen e aftësive mbrojtëse. Nga ana tjetër, krijimi i kushteve të nevojshme për jetën dhe punën e kapaciteteve njerëzore dhe i kushteve të nevojshme për mbajtjen e mjeteve materiale dhe teknike është nevojë thelbësore për krijimin e mjedisit modern të punës.

Me zhvillimin e vrullshëm teknologjik u imponua nevoja e përfshirjes së flukseve moderne të zhvillimit drejt rirregullimit të duhur të të gjithë sistemit të infrastrukturës drejt të ashtuquajturës “mbrojtje e gjelbër”. Kërkesat nga kjo nismë do të integrohen plotësisht gradualisht në infrastrukturën e përgjithshme të përdorur nga Ministria dhe Armata. Kjo nismë do të jetë plotësuese dhe e integruar në investimin tashmë të nisur për përmirësimin e gjendjes së infrastrukturës dhe do të vazhdojë të forcohet në periudhën në vijim.

Objektivat e aftësisë së caktuar për vitin 2021 bazohen kryesisht në sistemet moderne të armëve. Kjo përfaqëson një element të rëndësishëm në pjesën e infrastrukturës, prandaj është e nevojshme të bëhet planifikimi adekuat, organizimi dhe krijimi i kushteve për akomodimin dhe ruajtjen e mjeteve të reja materiale dhe teknike. Në këtë mënyrë do të krijohen parakushtet për investim në afat të gjatë të fondeve të përfituara.

Për faktin se komplekset, objektet, instalimet dhe infrastruktura e mbrojtjes janë ngritur në plan afatgjatë, imponohet nevoja e rishikimit të vazhdueshëm të vizionit të krijuar për vendosjen e kapaciteteve të mbrojtjes dhe armatës. Projekcioni i përcaktimit për konsolidimin e njësive të Armatës në lokacione jashtë zonave të banuara së bashku me faktorë të tillë si ekonomia, centralizimi, multifunksionaliteti dhe gjithëpërfshirja do të jenë elementë që do të konsiderohen vazhdimisht.

Në kontekstin ndërkombëtar, një vëmendje e veçantë do të jetë mbështetja dhe mirëmbajtja e mëtejshme e Komandës SEEBRIG në Kumanovë, si dhe sigurimi i kapaciteteve për qëndrim dhe banim për punonjësit dhe familjet e tyre.

Në periudhën 2023-2032, prioritetet në fushën e infrastrukturës janë si më poshtë:

1. Zhvillimi i kapaciteteve infrastrukturore për të mbështetur dhe drejtuar arritjen në kohë dhe të plotë të objektivave të aftësive të përcaktuara në paketën e objektivave të aftësisë së NATO-s 2021;

2. Ndërtimi dhe modernizimi në infrastrukturë moderne për mjete të reja materiale dhe teknike;

3. Krijimi i kushteve moderne dhe standarde për jetë dhe punë të kapaciteteve njerëzore;

4. Përmirësimi i sistemit të mirëmbajtjes dhe furnizimit të infrastrukturës;

5. Modernizimi i infrastrukturës për arsim dhe aftësim;

6. Zbatimi i konceptit të “mbrojtjes së gjelbër” në të gjithë infrastrukturën;

7. Renovimi dhe mirëmbajtja e infrastrukturës përfaqësuese të Ministrisë.

Prioritetet do të realizohen nëpërmjet përbushjes së qëllimeve të përgjithshme të mëposhtme:

Korniza normative e avancuar për menaxhimin, sigurimin dhe mirëmbajtjen e objekteve dhe infrastrukturës

Korniza normative paraqet një bazë që përcakton bazë që e definojnë sistemin, kompetencat dhe hapat e ndërmarrë në fushën e infrastrukturës. Për të krijuar një sistem që do të rrisë cilësinë e planifikimit, por edhe të mirëmbajtjes së objekteve, do të bëhet një analizë dhe kuptim i duhur i gjithëpërfshirjes dhe qëndrueshmërisë së tij. Procedura e regjistrimit të së drejtës së shfrytëzuesit për tokën varet nga ndryshimi i Ligjit për shfrytëzimin dhe disponimin e sendeve në pronësi shtetërore dhe pronësi komunale.

Në periudhën e ardhshme pritet intensifikimi i procedurës për ndryshimin e rregullores ligjore. Nga ana tjetër, decentralizimi i duhur në fushën e mirëmbajtjes bazë të objekteve të përdorura nga njësitë dhe objektet është një domosdoshmëri për të kompletuar të gjithë sistemin. Në këtë pjesë do të shqyrtohen mundësitë për heqjen e funksionit të mirëmbajtjes dhe ofrimit të objekteve dhe infrastrukturës nëpërmjet shqyrtimit kreativ të zgjidhjeve të mundshme. Në të njëjtën kohë, është i nevojshëm përditësimi i Planit për divestimin e pronës jo thelbësore të Ministrisë së Mbrojtjes.

Rinovimi dhe/ose ndërtimi i infrastrukturës së re për jetën dhe punën

Krijimi i kushteve të përshtatshme dhe standarde për jetën dhe punën e punonjësve në mbrojtje dhe Armatë është kusht i domosdoshëm për arritjen e rezultateve më të larta në punë. Suksesi i arritur nga rinovimi tashmë i filluar i objekteve për banim dhe punë do të vazhdojë më tej.

Si nisma shtesë në këtë fushë, do të jetë fillimi i rinovimit gradual të të gjitha ambienteve ku zhvillohet trajnimi, si dhe ambienteve ku përgatitet dhe shpërndahet ushqimi. Në periudhën nga viti 2023 deri në vitin 2032 do të fillojë rinovimi i objekteve për akomodimin, jetën dhe punën e personelit, punëtoritë teknike dhe stacionet e shërbimit, instalimet mbështetëse ku janë shpërndarë njësitë ushtarake.

Anëtarësimi në NATO kërkon gjithashtu rritje të ndërveprimit dhe takimeve të punës që do të mbahen në Republikën e Maqedonisë së Veriut. Ministria do të fillojë me renovimin dhe përshtatjen e duhur të objektit përfaqësues Dhoma e Armatës në qendër të qytetit të Shkupit, i cili do të përdoret për këtë qëllim. Në planin afatgjatë do të nisin vlerësimet dhe analizat e duhura për zgjerimin e objekteve të tjera përfaqësuese në territorin e Republikës.

Zhvillimi dhe modernizimi i infrastrukturës për arsim dhe trajnim

Infrastruktura dhe kapacitetet për trajnim janë një nga parakushtet bazë për trajnim cilësor dhe efikas dhe menaxhimi efektiv i tyre do të ofrojë mbështetje të trajnimit për përmbushjen e misioneve dhe detyrave të Armatës, si dhe përmbushjen e qëllimeve të aftësisë. Për këtë qëllim është planifikuar modernizimi dhe përmirësimi i objekteve ekzistuese, përkatësisht:

- Zhvillimi i poligonit të armatës (PA) "Krivollak", i cili do të përfshijë modernizimin, rindërtimin dhe kompletimin e poligoneve, pajisjeve dhe infrastrukturës ekzistuese;

- Zhvillimi dhe modernizimi i objekteve të dedikuara për zbatimin e mësimdhënies në PA, që do të përfshijë modernizimin, rikonstruksionin, ndërtimin dhe kompletimin e sallës së sportit dhe terreneve sportive, pajisjeve dhe infrastrukturës ekzistuese;

- Për Qendrën e Trajnimit "Dr. Zhozef Kruzal" do të zhvillohet një projekt për modernizimin dhe pajisjen e ambienteve për një Qendër të zhvilluar në nivel nacional, rajonal dhe ndërkombëtar për kryerjen e trajnimeve në fushën e stabilizimit dhe rindërtimit;

- Për QRMP është planifikuar modernizimi i objekteve të trajnimit dhe akomodimit, me qëllim të arritjes së standardeve moderne për trajnim në kuadër të procesit të paraparë të aplikimit për marrjen e akreditimit institucional të QRMP-së në vitin 2026.

BURIMET FINANCIARE

Financimi i mbrojtjes është një nga elementët më të rëndësishëm që kontribuon në krijimin e parakushteve për forcimin dhe mirëmbajtjen e suksesshme të të gjithë sistemit të mbrojtjes. Njëkohësisht, në vitet e kaluara vëmendje e madhe i është kushtuar veçanërisht detyrimit të marrë si rezultat i angazhimit të NATO-s për të investuar në mbrojtje duke arritur 2 për qind të buxhetit të Ministrisë nga BPV-ja dhe një investim minimal prej 20% në pajisje dhe modernizim.

Konkretisht, sipas projeksioneve nga dokumenti i mëparshëm zhvillimor për periudhën 2019-2028, buxheti i miratuar nga Ministria e Mbrojtjes ka tendencë rritjeje permanente.

n/r	Element	2018	2019	2020	2021	2022
1	Buxhet i Ministrisë (në % nga BPV)	0,98	1,19	1,37	1,57	1,77
2	Pajisje dhe modernizim	11,84	15,39	18,23	23,63	31,81

Projeksioni buxhetor për Ministrinë për përgatitjen e Planit Afatgjatë për Zhvillimin e Aftësive Mbrojtëse për periudhën 2023-2032 është përgatitur në bazë të bruto prodhimit vendor (BPV) të parashikuar në periudhën e ardhshme dhjetëvjeçare dhe përqindjeve të alokimit nga BPV për nevojat e Ministrisë, për të njëjtën periudhë.

BPV-ja e parashikuar për periudhën 2023-2027 është përgatitur nga Ministria e Financave. BPV-ja e parashikuar për periudhën e caktuar është në pajtim me qëllimet afatmesme fiskale dhe prioritetet strategjike të Qeverisë dhe mundëson monitorimin e dinamikës së të hyrave dhe shpenzimeve në raport me qëllimet fiskale.

Për periudhën 2028-2032, Sektori i Financave përgatiti projekt të BPV-së duke aplikuar normën e rritjes së BPV-së dhe inflacionin e parashikuar (të nxjerrë me formulë).

Ministria e Financave thekson se në periudhën në vijim, me përgatitjen e strategjive fiskale afatmesme, projeksionet mund të pësojnë ndryshime për të reflektuar më realisht lëvizjet makroekonomike të pritshme në mjedisin ndërkombëtar dhe masat dhe politikat ekonomike që do të planifikohen/zbatohen në vend. Nuk pritet që ndryshimet e mundshme të sjellin ndryshime të mëdha në projeksionin e BPV-së.

Sipas angazhimeve të miratuara politikisht për investime në mbrojtje, si dhe synimeve të përcaktuara në dokumentet strategjike nacionale, përqindja e BPV-së për veçim të buxhetit të mbrojtjes do të rritet me 0.2 pikë përqindjeje në vit, deri në plotësimin për veçim të 2% të BPV-së për mbrojtjen deri në vitin 2024. Synimi nacional është të mbajë një buxhet të qëndrueshëm të mbrojtjes prej të paktën 2% të BPV-së pas vitit 2024.

Burimet financiare të përcaktuara në këtë mënyrë do të jenë bazë për financimin e: qëllimeve të përcaktuara, detyrat, aktivitetet dhe projektet e përcaktuara në PAZHAM, struktura e projektuar organizativo-formuese e Ministrisë dhe Armatës, detyrimet e marra ndërkombëtare për pjesëmarrje në operacionet ndërkombëtare dhe misionet, detyrimet e marra për të përmbushur një sërë objektivash aftësish të pranuar nga NATO dhe nevojave për pajisje dhe modernizim.

Tabela tregon projeksionin e buxhetit të mbrojtjes për periudhën 2023-2032 dhe përqindjen e veçimit nga BPV³.

Nr. Re n.	PËRSHK RIM	VITE									
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1	Projeksio n i shkallës reale të rritjes së BPV	2,9	4,1	5,0	5,6	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
2	Inflacion i projektua r (%)	7,1	2,5	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
3	BPV (në mil. den.)	920,2 29	980,4 67	1,049, 969	1,130, 711	1,215, 721	1,306, 997	1,405, 127	1,510, 624	1,624, 041	1,745, 974
4	Përqindje e Buxhetit të MM në BPV	1,85	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
5	Buxhet i MM (në mil.den.)	17,02 4	19,60 9	20,999	22,614	24,314	26,140	28,103	30,212	32,481	34,919

³ Të dhënat për BPV-në, normën reale të rritjes së BPV-së dhe inflacionin për vitin 2023 janë publikuar nga MF në dhjetor 2022, për periudhën 2024-2027 janë marrë nga MF në mars 2023 dhe për periudhën 2028-2032 u përgatitën në SF.

Ministria në bazë të projeksioneve dhe rregullativës për planifikimin, programimin, buxhetimin dhe realizimin shumëvjeçar, do të zhvillojë programe dhe projekte për zhvillimin e mbrojtjes dhe klasifikimin e shpenzimeve në pajtim me metodologjinë NATO të shpenzimeve për: personelin, operacionet dhe mirëmbajtjen, si dhe për pajisjet dhe modernizimin.

SISTEMET E KOMUNIKIMIT DHE TË INFORMACIONIT DHE MBROJTJA SAJBER

Ministria dhe Armata janë duke planifikuar dhe organizuar një sistem të vazhdueshëm për K4 (Komandë, Kontroll, Komunikim dhe Kompjuter) dhe mbrojtje kibernetike.

Zhvillimi i shpejtë tekniko-teknologjik imponon nevojën për modernizim dhe pajisje me sisteme për K4 dhe mbrojtje kibernetike me zbatimin e zgjidhjeve moderne harduerike dhe softuerike për komunikime, rrjete dhe shërbime, të cilat ofrojnë kushte për planifikim strategjik dhe interoperabilitet kur përdoren nga komandat dhe njësitë e Armatës në nivel nacional dhe gjatë kryerjes së misioneve në NATO.

Modernizimi i sistemit për K4 dhe mbrojtjes kibernetike do të zhvillohet në pajtim me strategjinë aleate SZ (S-M(2018) 0037) dhe do të zbatohet në kuadrin e politikës aleate SZ (S-M(2015)0041-REV2), si përmbushje e synimeve të pranuar të aftësisë për vitin 2021 për Republikën e Maqedonisë së Veriut.

Parimet kryesore

Informacioni është burim kritik dhe mbështetja e SKI dhe shërbimeve të saj janë baza për zbatimin e suksesshëm të K2 (komandimi dhe kontrolli). SKI është baza për shkëmbimin e informacionit dhe funksionimin e suksesshëm, dhe është e nevojshme të përcaktohen parimet që do të mundësojnë përdorimin e suksesshëm të këtyre teknologjive dhe sistemeve komplekse.

1. Menaxhimi strategjik me SKI dhe burimet - me qëllim të sigurimit të aftësive funksionale, të sigurta, të qëndrueshme, fleksibël dhe interoperabile bazuar në:

- shkëmbim i pandërprerë i informacionit ndërmjet elementeve statike dhe të dislokueshme të SKI;

- monitorimin e ciklit jetësor të pajisjeve të SKI dhe sigurimin e stafit ekspert për trajtimin e tyre;

- integrimin e kërkesave dhe planeve afatshkurtra, afatmesme dhe afatgjata.

2. Modernizimi i SKI do të bazohet në parimet e mëposhtme:

- operativitet - për të siguruar funksionalitetet e nevojshme të SKI në mbështetje të sistemit K2;

- interoperabilitet – operacionet nacionale dhe multinacionale kërkojnë SKI që është interoperabil, si në nivel nacional ashtu edhe me NATO-n dhe anëtarët e NATO-s ;

- Fleksibiliteti i SKI – i cili siguron shpërndarje dinamike të burimeve nga SKI për nevojat e mirëmbajtjes së funksioneve të K2 gjatë dislokimit ose rishpërndarjes së komandave dhe njësive nacionale dhe mbështetjes së forcave aleate në operacionet e NATO-s;

- Rezistenca e SKI – aftësia për të rivendosur shpejt funksionet e SKI pas ndërprerjeve ose ndryshimeve të caktuara, e cila përgjithësisht sigurohet me anë të tepricës dhe qëndrueshmërisë;

- SKI i orientuar nga shërbimi - mundëson inkorporimin e lehtë të komunikimeve në të gjitha proceset e biznesit, duke ofruar një bazë për përmirësimin e interoperabilitetit dhe përdorimin shtesë të këtyre shërbimeve me qëllim të zbatimit të shërbimeve të reja të SKI;

- autonomi – e cila përfaqëson aftësinë që SKI është operativ pavarësisht nga disponueshmëria e infrastrukturës së duhur ose mbështetjes logjistike. Kjo është veçanërisht e rëndësishme për kryerjen e misioneve jashtë vendit, ku jo çdoherë kapacitetet e komunikimit janë të disponueshme;

- afati kohor – SKI përbëhet nga një grup rrjetesh dhe sistemesh, disa prej të cilave janë kritike dhe kërkojnë disponueshmëri në kohë të SKI dhe funksionaliteteve të saj;

- gatishmëria – i referohet shkallës së gatishmërisë së SKI për të përmbushur kërkesat urgjente;

- siguria - siguria e duhur e SKI garanton nivelin e konfidencialitetit, integritetit dhe disponueshmërisë së shërbimeve, sistemeve dhe informacionit.

3. Zhvillimi i një hapësire kibernetike të besueshme, të sigurt, të besueshme dhe elastike – të mbështetur nga aftësi dhe kapacitete të ndërtuara në mënyrë cilësore, ekspertë të kualifikuar dhe bashkëpunim nacional dhe ndërkombëtar në fushën e mbrojtjes kibernetike, sipas parimeve të mëposhtme:

- ruajtja e lirisë së veprimit në hapësirën kibernetike; dhe

- sigurimin e realizimit në kohë të detyrave në pajtim me objektivat ushtarake.

Prioritetet e përcaktuara për K4 dhe mbrojtjen kibernetike do të zhvillohen dhe arrihen siç duhet nëpërmjet qëllimeve të mëposhtme të përgjithshme të zhvillimit:

Përmirësimi dhe modernizimi i SKIG

Strategjia e miratuar për zhvillimin e SKIG përcakton rregullat, procedurat operative, parimet dhe mënyrat për zhvillimin e mëtutjeshëm të SKIG në Ministri dhe Armatë. Në kuadër të Strategjisë, është miratuar Plani aksionar për implementimin me afate të përcaktuara saktë për realizim. Në pajtim me direktivat e NATO-s, Armata do të përpunojë dhe miratojë Doktrinë për SKI (sipas NATO- AJP-6).

Sipas strukturës, vendndodhjes, qëllimit dhe nivelit të funksionimit, ky qëllim i përgjithshëm ndahet në disa qëllime të veçanta:

1) Modernizimi i objekteve stacionare të SKI, të cilat përfshijnë:

- sistemi telefonik;

- sistem video telekonferencash;

- infrastrukturë optike kabllorike;

- komunikimi (lidhjet) tokë – ajër – tokë;

- Sisteme radiorele për lidhje me linqe.

2) Kapacitetet dhe aftësitë e SKI të dislokueshme (të lëvizshme) që përfshijnë:

- lidhjet satelitore për njësitë e deklaruara;

- sistemet e radio komunikimit.

3) Kapacitetet taktike të SKI të cilat përfshijnë:

- komunikimi në nivel taktik.

Zhvillimi dhe përmirësimi i sistemit për mbrojtje aktive kibernetike dhe KZ

Në pajtim me rregullativën e NATO-s, hapësira kibernetike përkufizohet si fushë e veçantë për operacionet e NATO-s dhe mbrojtja kibernetike bazohet në:

- elasticitetin kibernetik – aftësia për t'iu përgjigjur një sulmi dhe për t'u rikuperuar prej tij;

- aktivitetet kibernetike – aftësia për të kryer aktivitete kibernetike;

- ngritja e ndërgjegjësimit kibernetik;

- inkorporimi i mbrojtjes kibernetike në të gjitha ushtrimet nacionale;

- bashkëpunimi dhe shkëmbimi i informacionit si në nivel nacional ashtu edhe me NATO-n dhe vendet e tjera partnere;

- nënshkrimi i marrëveshjeve për bashkëpunim në fushën e mbrojtjes kibernetike.

Strategjia nacionale e sigurisë kibernetike 2018-2022 u miratua në korrik 2018. Është përpunuar dhe miratuar plan aksionar për zbatimin e strategjisë në dhjetor 2018. Tendenca botërore e rritjes së numrit të sulmeve kibernetike në rrjete imponon nevojën për të përmirësuar dhe zbatuar mbrojtjen e duhur kibernetike në nivel nacional dhe sigurinë e informacionit të rrjeteve në Ministri dhe Armatë.

Në vitin 2020, Ministria miratoi Strategjinë për Mbrojtjen Kibernetike, sipas së cilës planifikohet zhvillimi i kapaciteteve dhe zbatimi i teknologjive që do të sigurojnë mbrojtje adekuate të informacionit gjatë transmetimit të fjalës dhe të dhënave në kohë reale, duke ndërtuar kapacitete për mbrojtje kibernetike dhe siguria e informacionit për transmetimin e informacionit të klasifikuar dhe të paklasifikuar midis domeneve të ndryshme, mbrojtje në nivel objekti, rrjete private virtuale, identifikimi i incidenteve kompjuterike dhe aftësitë e reagimit.

Zhvillimi i kapaciteteve dhe aftësive kibernetike në kuadër të Ministrisë dhe Armatës do të realizohet në kuadër të 4 projekteve, përkatësisht:

- a) zhvillimi i rrjetit nacional të mbrojtjes, me nivel të klasifikimit sekret të NATO-s;
- b) zhvillimi i aftësive të mbrojtjes kibernetike në Ministri dhe Armatë;
- c) zhvillimi dhe modernizimi i sigurisë kriptografike;
- d) zhvillimi i Institutit për Sigurinë Kibernetike dhe Forenzikën Digjitale të fokusuar në edukim dhe kërkim.

Në pajtim me direktivat e NATO-s, Armata do të zhvillojë dhe miratojë Doktrinën e Mbrojtjes Kibernetike në pajtim me AJP-3.20 dhe MC 0665.

Zhvillimi dhe arritja e interoperabilitetit të SKI me subjektet në Republikën dhe vendet anëtare të NATO-s

Ministria dhe Armata si bartëse e organizimit të mbrojtjes në Republikë janë përgjegjëse për sigurimin e interoperabilitetit të SKI ndërmjet të gjitha subjekteve nacionale që marrin pjesë në përgatitjet dhe planifikimin e mbrojtjes dhe interoperabilitetit me NATO-n.

Në nivel nacional, u miratua Plani për përmirësimin e interoperabilitetit të SKI midis mbrojtjes dhe institucioneve të tjera qeveritare 2018-2028 dhe synon të:

- jep vizion për krijimin e SKI të përbashkët interoperabil;
- të inkurajojë interoperabilitetin duke miratuar udhëzime, standarde dhe procedura të përbashkëta;
- ka ofruar mbështetje në trajnime, edukim dhe ushtrime të përbashkëta për arritjen e interoperabilitetit të SKI në mbrojtje;
- inicon interoperabilitet me të gjitha subjektet nacionale që marrin pjesë në përgatitjet dhe planifikimin e mbrojtjes në nivel strategjik, taktik dhe operacional;
- demonstroi nevojën për modernizim dhe financim në këtë drejtim strategjik; dhe
- jep bazën për zbatimin e udhëzimeve strategjike që rrjedhin nga anëtarësimi në NATO.

Interoperabiliteti është pikë integrale e të gjitha projekteve të përmendura dhe një parakusht kryesor për shkëmbimin dhe ndarjen e informacionit ndërmjet sistemeve që ndryshojnë në infrastrukturën, arkitekturën, qëllimin dhe kushtet e sigurisë.

FJALA PËRMBYLLËSE

Njëzetënëntë vjet pas shpalljes së pavarësisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, ne e shënuam atë me arritjen e një prej synimeve kryesore të politikës së jashtme – anëtarësimin e plotë në NATO. Ky sukses historik është falë viteve të punës së palodhur dhe këmbënguljes nacionale në zbatimin e reformave të nevojshme të mbrojtjes dhe përmirësimin e aftësive mbrojtëse.

Nga këndvështrimi i sotëm, qëllimi i ri primar mbrojtës i Republikës së Maqedonisë së Veriut është demonstrimi i fortë i vullnetit të nevojshëm politik, vizionit strategjik, mendjemprehtësisë planifikuese dhe gatishmërisë për të investuar në mbrojtje. E njëjta gjë do të mundësojë një përgjigje të besueshme ndaj të gjitha sfidave dhe mbijetesë si një anëtare e ndërgjegjshme, e përgjegjshme, e besueshme dhe e palëkundur e NATO-s.

PAZHAM 2023-2032 është dokument plotësues, i cili mbështetet drejtpërdrejt nga Plani aksionar 2023-2032, i cili shtjellon në detaje prioritetet dhe synimet e përcaktuara me një afat kohor të përcaktuar.

Zbatimi i PAZHAM 2023-2032 do të funksionalizohet sipas sistemit të vendosur për planifikimin, programimin, buxhetimin dhe realizimit nëpërmjet Planit afatmesëm për zhvillimin e aftësive mbrojtëse në Ministrinë e Mbrojtjes dhe analizave të vazhdueshme dhe të rregullta gjashtëmujore dhe vjetore në nivelin më të lartë administrativ.

DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Për zbatimin e Planit afatgjatë për zhvillimin e aftësive mbrojtëse 2023-2032 do të kujdeset Ministria e Mbrojtjes.

Ky plan afatgjatë për zhvillimin e aftësive mbrojtëse 2023-2032 hyn në fuqi në ditën e tetë nga botimi në Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

Nr. 08-2473/1
26 prill 2023
Shkup

Kryetari i Kuvendit
të Republikës së
Maqedonisë së Veriut
Mr. **Talat Xhaferi**, d.v.